

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG ZAVODA ZA
PENZIJSKO/MIROVINSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE

2021.

Broj: 01-02-06-11-1-3509-7/21

Sarajevo, juli 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	5
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	9
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI FEDERALNOG ZAVODA.....	12
5.1	Prelazak na trezorski način poslovanja	12
5.2	Rješavanje o pravima osiguranika iz penzijsko-invalidskog osiguranja u prvom i drugom stepenu po osnovu domaćih i međunarodnih propisa	15
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE.....	17
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	18
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	20
7.1.1	Prihodi i primici	20
7.1.1.1	Prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje	20
7.1.1.2	Neporezni prihodi	21
7.1.1.3	Primici od prodaje stalnih sredstava	21
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	21
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	21
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	23
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	25
7.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	29
7.2	BILANS STANJA.....	29
7.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja	29
7.2.2	Stalna sredstva	31
7.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	35
7.2.4	Dugoročne razgraničenja.....	36
7.2.5	Popis sredstava i obaveza	36
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	37
9.	JAVNE NABAVKE	37
10.	SUDSKI SPOROVI.....	38
11.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	40
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	42
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu	43
	Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine	47

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Suzdržano mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje** (u daljem tekstu: Federalni zavod), koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Ne izražavamo mišljenje o finansijskim izvještajima Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje na 31. 12. 2021. godine. Zbog važnosti pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za suzdržano mišljenje*, nismo mogli pribaviti dovoljne i primjerene revizijske dokaze za osiguranje osnove za naše mišljenje o finansijskim izvještajima.

Osnova za suzdržano mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Godišnji finansijski izvještaji nisu sačinjeni i dostavljeni nadležnim institucijama u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Naime, Bilans stanja, kao dio Godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, ne odražava bilansnu ravnotežu za 61.060.718 KM, i kao takav dostavljen je Finansijsko-informatičkoj agenciji. Finansijsko-informatička agencija je o tome obavijestila Federalni zavod, uz zahtjev da se izvrši ispravka, po kojem nije postupljeno, već je dostavljeno obrazloženje zbog čega ispravka nije izvršena (tačka 7. Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revisionih institucija (ISSAI).

Nezavisni smo od Federalnog zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Federalnog zavoda odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Federalni zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naša odgovornost je obaviti reviziju finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revisionih institucija (ISSAI). Međutim, zbog pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za suzdržano mišljenje*, nismo mogli pribaviti dovoljne i primjerene revizijske dokaze za osiguranje osnove za mišljenje revizora o tim finansijskim izvještajima.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Federalnog zavoda za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- Rješavanja o pravima osiguranika iz penzijskog i invalidskog osiguranja u prvom i drugom stepenu nisu u svim slučajevima završena u rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku. Također, presude nadležnih sudova, vraćene na ponovni postupak Federalnom zavodu, nisu rješavane u roku utvrđenom Zakonom o upravnim sporovima (tačka 5.2 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Federalnog zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- Pravilnikom o radu Federalnog zavoda utvrđeno je puno radno vrijeme od 37,5 sati sedmično, koje se raspoređuje na pet radnih dana. Zakonom o radu definisano je da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije utvrđeno u kraćem trajanju. S obzirom na to da je revizijom utvrđeno neizvršavanje poslova iz nadležnosti, odnosno dodijeljenih radnih obaveza i zadataka u zakonski utvrđenim rokovima, smatramo neprimjerenim trajanje radnog vremena kraće od 40 sati sedmično (tačka 4. Izvještaja);**
- Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH regulisano je poslovanje Federalnog zavoda, zbog čega je postojala potreba da se prije prelaska na trezorsko poslovanje izvrši uskladištanje ovog Zakona, Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o trezoru u FBiH. Navedeno je imalo je za posljedicu da u Glavnoj knjizi Trezora nije osigurano evidentiranje i praćenje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Federalnog zavoda, naročito prihoda iz Budžeta FBiH kojim se finansiraju penzije ostvarene po povoljnim uslovima, odnosno Glavna knjiga ne sadrži informacije o izvorima i utrošku sredstava u skladu s važećim zakonskim propisima (točka 5.1 Izvještaja);**
- Federalni zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 6.273.189 KM sadašnje vrijednosti (tačka 7.2.2 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Federalnog zavoda odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Federalnog zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 28. 7. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Pravilnikom o radu utvrditi puno radno vrijeme u trajanju od 40 sati sedmično s ciljem pravovremenog obavljanja dodijeljenih radnih obaveza i zadataka.	4.
2.	Internim aktom regulisati način prijema zaposlenika na određeno radno vrijeme s ciljem osiguranja transparentnosti kod odabira osoba sa kojima će se ugovori zaključiti.	4.
3.	Ugovore o radu na određeno radno vrijeme sa istim radnicima zaključivati pod uslovima i na način propisan Pravilnikom o radu.	4.
4.*	Poduzeti aktivnosti prema Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i Federalnom ministarstvu finansija kako bi se izvršilo usklađivanje zakonske regulative kojom će se jasno odrediti status Federalnog zavoda, u dijelu obavljanja finansijskog poslovanja preko Budžeta FBiH.	5.1
5.*	U saradnji s Federalnim ministarstvom finansija osigurati evidentiranje prihoda u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda u dijelu iskazivanja budžetskih sredstava za finansiranje obaveza po osnovu prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.	5.1
6.*	Rješavanje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja u prvom i drugom stepenu vršiti u rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku.	5.2
7.*	Rješavanje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja u ponovnom postupku, na osnovu presuda suda, vršiti u utvrđenom roku, u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima.	5.2
8.*	Bilans stanja, kao dio Godišnjih finansijskih izvještaja, sačinjavati i dostavljati nadležnim organima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obraćunu budžeta u FBiH.	7.
9.	Evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	7.1.2.1
10.*	U saradnji s Federalnim ministarstvom finansija osigurati knjigovodstveno evidentiranje izdataka za penzije po vrsti ostvarenih prava korisnika.	7.1.2.3.1
11.	Zahtjeve za isplate troškova sahrane rješavati i isplaćivati u rokovima utvrđenim Pravilnikom o naknadi troškova sahrane u slučaju smrti korisnika penzije.	7.1.2.3.1
12.*	Osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama Federalnog zavoda.	7.2.2
13.	Sve finansijske transakcije (uplate i isplate) vršiti isključivo preko Jedinstvenog računa trezora, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.	7.2.2

* nerealizovana preporuka iz prethodnog perioda (osam)

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu;
- Budžet FBiH za 2021. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- Zakon o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH;
- Zakon o prijevremenom povoljnijem penzionisanju boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o upravnom postupku;
- Zakon o upravnim sporovima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Statut Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Federalni zavod je javna ustanova, budžetski korisnik formiran Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja FBiH¹ od 2001. godine, reorganizacijom zatečenih nosilaca osiguranja: Društvenog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Bosne i Hercegovine (DF PIO BiH) i Zavoda mirovinskog i invalidskog osiguranja Mostar (Zavod MIO – Mostar). Osnovna djelatnost Federalnog zavoda utvrđena je Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju,² Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja FBiH i Statutom Federalnog zavoda, a odnosi se na: osiguranje zakonitosti u ostvarivanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, odlučivanje u prvom i drugom stepenu upravnog postupka u ostvarivanju prava i obaveza iz penzijskog i invalidskog osiguranja, osiguranje provođenja penzijskog i invalidskog osiguranja primjenom međunarodnih ugovora u socijalnom osiguranju, vođenje odgovarajuće evidencije o osiguranicima i korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, vođenje informacionog sistema koji osigurava obavljanje djelatnosti Federalnog zavoda, isplata penzija, prikupljanje sredstava za penzijsko i invalidsko osiguranje iz drugih izvora, te donošenje općih akata za provođenje penzijskog i invalidskog osiguranja.

U okviru Federalnog zavoda, radi obavljanja poslova iz nadležnosti, organizovane su Središnja i deset kantonalnih administrativnih službi. Unutrašnjom organizacijom Središnje administrativne službe i kantonalnih administrativnih službi raspoređenih u gotovo svim većim gradovima u FBiH (Bihać, Orašje, Tuzla, Zenica, Goražde, Sarajevo, Travnik, Mostar, Ljubuški i Livno) osigurava se efikasno obavljanje poslova, racionalna organizacija rada i uspješno rukovođenje Federalnim zavodom, grupisanje poslova prema njihovoj međusobnoj povezanosti, srodnosti, vrsti i obimu, kao i ostvarivanje pune saradnje s drugim organima.

Unutrašnja organizacija utvrđena je Odlukom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, koju je 20. 12. 2019. godine donio Upravni odbor, a primjenjuje se od 1. 1. 2020. godine, i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na koji je Upravni odbor dao saglasnost u skladu sa Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2019. godine sistematizovano je 908 radnih mjesta, a 31. 12. 2021. godine u Federalnom zavodu je bilo 787 zaposlenih. Budžetom za 2021. godinu planirani broj zaposlenih je 815.

Organ upravljanja je Upravni odbor, rukovođenja direktor, a organ kontrole poslovanja Federalnog zavoda je Nadzorni odbor.

Rješenjem Vlade FBiH od 22. 12. 2020. godine imenovan je Upravni odbor, a čine ga: predsjednik Eugen Ćubela, članovi Derviš Delić, Sabahudin Ibrahimagić, Danijel Mucić, Edis Ramović, Slavko Vukić, Kasim Mulalić, Redžo Mehić i članica Merima Hajdarević. Rješenjem o izmjenama rješenja o imenovanju članova Upravnog odbora Federalnog zavoda od 8. 1. 2021. godine razriješen je Kasim Mulalić, a Rješenjem o dopuni rješenja od 10. 6. 2021. godine za člana Upravnog odbora imenovan je Mehmed Ramović.

Nadzorni odbor imenovan je Rješenjem Vlade FBiH od 8. 4. 2021. godine na period od dvije godine, u sastavu: predsjedavajući Samir Bećirović, član Izmir Hadžiavdić i članica Anita Paurić. Rješenjem o razrješenju i privremenom imenovanju predsjedavajućeg Nadzornog odbora od 16. 9. 2021. godine Vlada FBiH ranije imenovanog predsjedavajućeg razriješila je dužnosti. Za privremenog predsjedavajućeg Nadzornog odbora imenovan je Mario Nenadić, koji je Rješenjem Vlade FBiH od 9. 12. 2021. godine imenovan za predsjedavajućeg Nadzornog odbora.

Federalnim zavodom rukovodi direktor Zijad Krnjić, imenovan 31. 7. 2019. godine Rješenjem Vlade FBiH na period od četiri godine. Rješenjem Vlade FBiH od 20. 10. 2020. godine imenovan je zamjenik direktora Veselko Čerkez na mandatni period od četiri godine.

Sjedište Federalnog zavoda je u Mostaru, u Ulici Dubrovačka bb.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 49/00, 32/01, 18/05

² „Sl. novine FBiH“, br. 13/18, 90/21

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog zavoda za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima s prekidima u periodu od januara do maja 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je finansijsku reviziju Federalnog zavoda za 2020. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao suzdržano mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Federalni zavod je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su djelimično preuzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preuzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Nadzorni odbor je nakon imenovanja u maju 2021. godine obavljao poslove iz nadležnosti, odnosno usvajao planove i obavljao druge poslove u skladu sa Statutom Federalnog zavoda.
- 2) Izvještaj o provođenju mjera i aktivnosti predviđenih Planom integriteta za 2021. godinu sačinjen je i dostavljen direktoru Federalnog zavoda.
- 3) Osigurano je potpuno i tačno evidentiranje prihoda od doprinosa na način da Federalno ministarstvo finansija dostavlja Federalnom zavodu RAS file na dnevnoj osnovi, pomoću kojeg se prati uplata prihoda od doprinosa po vrsti prihoda, te ukoliko se prepozna određena pogrešna uplata poduzimaju aktivnosti na njenom rješavanju i otklanjanju.
- 4) Federalni zavod poduzeo je aktivnosti s ciljem preispitivanja opravdanosti zaključenih ugovora za pružanje poštanskih usluga za isplatu penzija. Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija dostavljen je Zahtjev u kojem se traži smanjenje cijena poštanskih usluga. U zajedničkom odgovoru na dopis Javni poštanski operateri su istaknuli kako nije moguće sniziti cijenu navedenih usluga jer su, u skladu sa Zakonom o poštama BiH i Zakonom o poštanskom prometu FBiH, isključivo pod državnom kontrolom/nadzorom.
- 5) Poštovane su odredbe zaključenih ugovora sa ERC ZIPO d.o.o. Sarajevo u dijelu ugovorenih vrijednosti.
- 6) Obračun i isplata naknada Upravnom odboru vršena je na osnovu ugovora o angažmanu na koje je prethodno data saglasnost Vlade FBiH, u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.
- 7) Ugovorima zaključenim sa predsjednikom i članovima Nadzornog odbora regulisano je da se isplata naknada vrši po održanoj sjednici.
- 8) Federalno ministarstvo finansija 9. 7. 2021. donijelo je Procedure evidentiranja povrata po osnovu isplaćenih penzija, obustava na penzije, posmrtnina, doprinosa za zdravstveno osiguranje na transakcijski račun, koje se primjenjuju, te knjigovodstveno evidentiranje povrata vrši u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda.

- 9) Tokom 2021. godine Federalni zavod uputio je tri zahtjeva za otvaranje namjenskih podračuna Federalnom ministarstvu finansija koje je dostavilo Odgovor u kojem je navedeno da se ne radi o namjenskim računima, te da privatizacijski račun treba zatvoriti, dok stambeni može privremeno ostati van Jedinstvenog računa trezora. Federalni zavod je početkom 2022. godine postupio po uputama Federalnog ministarstva finansija.
- 10) Amortizacija stalnih sredstava evidentirana je u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.
- 11) Usaglašavanje podataka iz pomoćnih knjiga stalnih i novčanih sredstava sa podacima iz Glavne knjige izvršeno je prije provođenja godišnjeg popisa shodno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
- 12) Plan javnih nabavki, kao i njegove Izmjene i dopune, usklađeni su s odobrenim budžetom, kako je propisano Zakonom o budžetima u FBiH, a postupci javnih nabavki provedeni su u skladu s Planom.
- 13) Poslovne promjene nastale po osnovu realizacije zaključenih ugovora knjigovodstveno su evidentirane na osnovu načela modificiranog nastanka poslovnog događaja, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.
- 14) Tenderske dokumentacije sačinjene su u skladu sa Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda i ugovori dodijeljeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Nerealizovane preporuke

- 1) Donijeti Strategiju upravljanja rizicima i uspostaviti Registr rizika u skladu s odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.³
- 2) Pravilnik o radu uskladiti sa Zakonom o radu u dijelu utvrđivanja sedmičnog fonda sati za puno radno vrijeme Stručne službe Federalnog zavoda.
- 3) Poduzeti aktivnosti prema Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i Federalnom ministarstvu finansija kako bi se izvršilo usklađivanje zakonske regulative kojom će se jasno odrediti status Federalnog zavoda u dijelu obavljanja finansijskog poslovanja preko Budžeta FBiH.
- 4) U saradnji s Federalnim ministarstvom finansija osigurati knjigovodstveno evidentiranje prihoda i rashoda u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda, posebno u dijelu načina iskazivanja budžetskih sredstava iz kojih se finansiraju penzije po povoljnim uslovima, u skladu sa Zakonom o PIO.
- 5) Rješavanje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja u prvom i drugom stepenu vršiti u rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku.
- 6) Postupanje po presudama nadležnih sudova rješavati u roku od 15 dana, u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima.
- 7) Budžetski zahtjev i Dokument okvirnog budžeta sačiniti na osnovu instrukcija Federalnog ministarstva finansija, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.⁴
- 8) Godišnje finansijske izveštaje sačinjavati i dostavljati nadležnim organima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
- 9) U saradnji s Federalnim ministarstvom finansija osigurati knjigovodstveno evidentiranje izdataka za penzije po vrsti ostvarenih prava korisnika.
- 10) Osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama Federalnog zavoda.

³ Ocjenom postupanja po preporukama konstatovano je da ova preporuka nije realizovana za 2021. godinu. Upravni odbor u januaru 2022. godine usvojio je Strategiju upravljanja rizicima. Također, uspostavljen je i Registr rizika i sačinjena mapa poslovnih procesa, a navedene akte direktor je odobrio u maju 2022. godine, zbog čega nije ponovljena prethodno data preporuka.

⁴ Ocjenom postupanja po preporukama konstatovano je da je ova preporuka nerealizovana za 2021. godinu. Međutim obavljenom revizijom konstatovano je da je prilikom pripreme Budžetskog zahtjeva za 2022. godinu i Dokumenta okvirnog budžeta za period 2023.-2025. godine Federalni zavod postupio u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, zbog čega nije ponovljena prethodno data preporuka.

11) Poduzeti aktivnosti prema Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i Federalnom ministarstvu finansija s ciljem regulisanja statusa potraživanja po osnovu isplaćenih penzija po povoljnim uslovima u prethodnom periodu.⁵

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu dato je ukupno 13 preporuka, od čega je pet novih i osam nerealizovanih preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U pismu rukovodstvu date su tri preporuke, od kojih su dvije implementirane, dok jedna nije i ponovit će se u okviru nalaza na koji se odnosi.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je osigurati razumno uvjerenje da Federalni zavod u obavljanju poslova iz nadležnosti upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu adekvatno i efikasno, u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁶ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁷ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁸ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁹

Menadžment Federalnog zavoda odgovoran je za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u skladu sa propisima koji regulišu tu oblast, te za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg ekonomičnog, efikasnog i efektivnog finansijskog upravljanja i kontrole. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Upravni odbor Federalnog zavoda 20. 12. 2019. godine donio je Odluku o unutrašnjoj organizaciji i Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta Federalnog zavoda s koeficijentima složenosti radnih mjesta, koji su u primjeni od 1. 1. 2020. godine i kojom je uređena unutrašnja organizacija Središnje i kantonalnih administrativnih službi. Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta sistematizovana su radna mjesta sa opisom poslova i koeficijentima složenosti u odjeljenjima i odsjecima u okviru administrativnih službi, uslovi za obavljanje poslova po radnim mjestima, potreban broj izvršilaca i odgovornost zaposlenih za obavljanje poslova radnog mjesta na koje je zaposlenik raspoređen.

⁵ Ocjenom postupanja po preporukama konstatovano je da je ova preporuka nerealizovana za 2021. godinu. Međutim, prema prezentovanim podacima konstatovano je da su poduzete aktivnosti u cilju regulisanja statusa potraživanja po osnovu isplaćenih penzija po povoljnim uslovima u prethodnom periodu za čije izmirenje su odobrena sredstva u Budžetu za 2022. godinu Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, zbog čega nije data preporuka.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁹ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definije internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Pravilnik o radu Federalnog zavoda donio je Upravni odbor u februaru 2020. (izmjene: februar 2021. godine), kojim su uređena prava i obaveze radnika, postupak zasnivanja radnog odnosa, prijem pripravnika, stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, volontiranje, radno vrijeme, plaće i ostale naknade.

Članom 39. stav (1) Pravilnika o radu utvrđeno je da puno radno vrijeme u Federalnom zavodu traje 37,5 sati sedmično i raspoređuje se na pet radnih dana (7,5 sati na dnevnom nivou). Prijave na obavezno osiguranje zaposlenih (obrasci JS 3100) izvršene su u skladu s Pravilnikom o radu i primjenjuju se kao osnova za utvrđivanje mjesecnog fonda sati kod obračuna plaća zaposlenicima (broj radnih dana x 7,5 sati).

Zakonom o radu (član 36. stav 2. i 4.) propisano je da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije utvrđeno u kraćem trajanju, kao i da se može rasporediti na pet, odnosno šest radnih dana u skladu sa kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu. Napominjemo da je obaveza donošenja pravilnika o radu utvrđena članom 118. Zakona o radu, kojim se uređuju određena pitanja iz radnih odnosa značajna za radnike i poslodavce u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom. Kod obračuna i isplate plaća i naknada u Federalnom zavodu primjenjuje se Zakon o radu, zbog čega je obavezan svoje akte kojima su uređena pitanja iz radnih odnosa uskladiti sa odredbama Zakona o radu. Federalni zavod je na 31. 12. 2021. godine imao 787 zaposlenih kojima je utvrđeno puno radno vrijeme za 2 sata i 30 minuta (30 minuta na dnevnom osnovu) u kraćem trajanju od Zakonom propisanih 40 sati sedmično, što je moglo imati za posljedicu neizvršavanje poslova iz nadležnosti, odnosno dodijeljenih radnih obaveza i zadatka u zakonski utvrđenim rokovima. Federalni zavod svoje finansijsko poslovanje od 1. 1. 2020. godine obavlja u okviru Budžeta FBiH, te je obavezan, kao i ostali budžetski korisnici, utvrditi puno radno vrijeme na sedmičnom nivou od 40 sati.

Radni odnos u Federalnom zavodu tokom 2021. godine zasnovalo je 98 novih zaposlenika. Ugovori o radu sa novozaposlenim radnicima zaključivani su po osnovu: „Programa sufinansiranja zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama 2021.” koji provodi Federalni zavod za zapošljavanje, javnih oglasa za zapošljavanje, Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH¹⁰ i Zakona o volontiranju. Postupak zasnivanja radnog odnosa i zaključivanja ugovora o radu na određeno radno vrijeme pokreće se na osnovu odluke direktora Federalnog zavoda donesene uz saglasnost njegovog zamjenika, u skladu sa zahtjevom koji podnose direktor i zamjenik direktora Središnje administrativne službe, odnosno Kantonalne administrativne službe. Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH (član 5) propisani su izuzeci od obaveze javnog oglašavanja koji se odnose, između ostalog, na prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme, a najduže do 120 dana jednokratno u toku jedne kalendarske godine za konkretno radno mjesto i prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme po programima zapošljavanja javnih službi za zapošljavanje. Međutim, Federalni zavod nije donio interni akt kojim bi se regulisao način i uslovi prijema zaposlenika na određeno radno vrijeme, kako bi se osigurala transparentnost prilikom prijema osoba sa kojima su zaključeni ugovori na određeno radno vrijeme utvrđeno ovom Uredbom.

Osim toga, Pravilnikom o radu definisano je da prilikom zaključivanja ugovora o radu na određeno radno vrijeme s istim radnikom između dva radna odnosa Federalni zavod obavezan je napraviti prekid koji ne može biti kraći od 61 dan. Obavljenom revizijom konstatovali smo da nakon isteka Ugovora o radu na određeno radno vrijeme Federalni zavod nije u svim slučajevima izvršio prekid radnog odnosa za najmanje 61 dan, već je sa istim osobama ponovo zaključio Ugovor o radu na određeno radno vrijeme. Navedeno nije u skladu sa članom 17. stav (4) Pravilnika o radu.

Radni odnos je prestao za 81 zaposlenika (zbog odlaska u penziju, vlastitim zahtjevom za prekid radnog odnosa, istekom perioda na koji je ugovor potpisani, smrću zaposlenika, prelaskom iz jedne organizacione jedinice u drugu, rješenjem o mirovanju prava zbog odlaska na mjesto izabranog dužnosnika i slično).

Pravilnikom o radu Federalnog zavoda utvrđeno je puno radno vrijeme od 37,5 sati sedmično. Zakonom o radu definisano je da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije utvrđeno u kraćem trajanju. S obzirom na to da je revizijom utvrđeno neizvršavanje poslova iz nadležnosti, odnosno dodijeljenih radnih obaveza i zadatka u zakonski utvrđenim rokovima, razlog neblagovremenog izvršavanja radnih obaveza može biti utvrđeno puno radno vrijeme kraće od 40 sati sedmično.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 13/19

Osim toga, nije prezentovana dokumentacija na koji način se vrši izbor zaposlenika koji su zasnovali radni odnos na određeno radno vrijeme, u skladu sa Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH, na osnovu odluka direktora. Shodno navedenom, ne možemo potvrditi da je osigurana transparentnost prilikom prijema osoba sa kojima su zaključeni ugovori na određeno radno vrijeme.

Također, konstatovano je da nakon isteka Ugovora o radu na određeno radno vrijeme Federalni zavod nije u svim slučajevima izvršio prekid radnog odnosa za najmanje 61 dan, kako je utvrđeno članom 17. Pravilnika o radu, već je sa istim osobama ponovo zaključio Ugovor o radu na određeno radno vrijeme.

S ciljem uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola, Federalni zavod usvojio je određeni broj internih akata i procedura. Međutim, interni akti nisu bili usklađeni sa izmjenama i dopunama zakonskih i ostalih propisa koje je Federalni zavod u obavljanju poslova obavezan primjenjivati. Postupajući po preporukama iz Pisma rukovodstvu nakon obavljene prethodne revizije za 2021., početkom 2022. godine, odnosno do okončanja revizije doneseni su novi interni akti i izvršeno je usaglašavanje sa zakonskim propisima: Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama i Pravilnik o popisu imovine, potraživanja i obaveza. Također, donesena je Izmjena Pravilnika o naknadi troškova sahrane u slučaju smrti korisnika penzije u februaru 2022. godine, kao i njegove Izmjene i dopune u aprilu 2022. godine, koje su upućene Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike na dalje postupanje. Vlada FBiH na izmjene i dopune ovog Pravilnika dala je saglasnost 22. 5. 2022. godine.

Donesena je Strategija upravljanja rizicima, a Upravni odbor ju je usvojio u januaru 2022. godine. Također, uspostavljen je Registar rizika i sačinjena mapa poslovnih procesa, a navedene akte direktor je odobrio 24. 5. 2022. godine.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje odgovarajućih internih akata.

Kod informacija i komunikacija utvrđena je potreba za unapređenjem sistema, boljom informisanosti o nepravilnostima, te uspostava veće sigurnosti IT sistema.

Godišnji izvještaj o funkcioniranju sistema finansijskog upravljanja i kontrole dostavljen je 16. 2. 2022. godine Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija, u skladu sa članom 10. Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuke:

- **Pravilnikom o radu utvrditi puno radno vrijeme u trajanju od 40 sati sedmično s ciljem pravovremenog obavljanja dodijeljenih radnih obaveza i zadataka;**
- **internim aktom regulisati način prijema zaposlenika na određeno radno vrijeme s ciljem osiguranja transparentnosti kod odabira osoba s kojima će se ugovori zaključiti;**
- **ugovore o radu na određeno radno vrijeme sa istim radnicima zaključivati pod uslovima i na način propisan Pravilnikom o radu.**

Interna revizija

Federalni zavod je uspostavio Ured interne revizije. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta i Odlukom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog Zavoda u Središnjoj administrativnoj službi organizovan je Ured internog revizora. Statutom je (član 23), između ostalog, definisano da se interna revizija obavlja u posebnoj organizacionoj jedinici, koja je odgovorna Nadzornom odboru. Rukovodilac interne revizije 11. 12. 2020. godine donio je Strateški plan za period 2021–2023. godine, Godišnji plan rada interne revizije i operativne planove za 2021. godinu koje Nadzorni odbor nije razmatrao, jer nije bio imenovan u periodu njihovog donošenja. Međutim, nakon imenovanja, Nadzorni odbor je 26. 11. 2021. godine usvojio Godišnji plan rada Ureda interne revizije i Strateški plan za period 2021–2023. godine, te obavljao poslove iz nadležnosti utvrđene Statutom.

Godišnji izvještaj o radu Ureda interne revizije dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici 24. 2. 2022. godine, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. Nadzorni odbor usvojio ga je Zaključkom od 30. 3. 2022. godine.

Tokom 2021. godine obavljeno je 30 revizija, kako je i predviđeno Godišnjim planom (29 planiranih, dok revizija poslova iz penzijskog i invalidskog osiguranja kod KAS-a Mostar nije izvršena zbog obavljanja vanredne revizije u KAS-u Ljubuški, koja je još uvijek u toku. Pored planiranih revizija izvršena je i jedna vanredna pilot-revizija „Poslovanje Federalnog zavoda putem Trezora FBiH“, po prijedlogu Centralne harmonizacijske jedinice u sklopu EU projekta „Unapređenje javne interne finansijske kontrole u BiH“. Interni revizori su nadgledali, pratili i identificovali nepravilnosti i predlagali mјere za njihovo otklanjanje.

Nakon obavljenih revizija, u revizorskim izvještajima u 2021. godini date su ukupno 54 preporuke. Prilikom svake revizije i izrade nalaza i mišljenja daje se osvrt na izvršenje prethodno datih preporuka i unosi se u tekst nalaza izvještaja. Međutim, nije prezentovano da li je vršena ocjena postupanja po datim preporukama, odnosno način na koji se provode aktivnosti vezane za postupanje.

Prevencija korupcije

Federalni zavod donio je Plan integriteta na osnovu Smjernica za izradu i provođenje plana integriteta i Metodologije izrade plana integriteta, koje je donijela Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Plan integriteta usvojio je direktor 2018. godine Odlukom o usvajanju i provođenju plana integriteta, kojom je imenovana osoba zadužena za nadzor nad njegovim provođenjem i koja je dužna jednom godišnje podnijeti direktoru izvještaj o provođenju Plana integriteta. Izvještaj o provođenju mјera i aktivnosti predviđenih Planom integriteta za 2021. godinu sačinjen je i dostavljen direktoru.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI FEDERALNOG ZAVODA

5.1 Prelazak na trezorski način poslovanja

Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju¹¹ (u daljem tekstu: Zakon o PIO) stupio je na snagu 1. 3. 2018. godine, kada je prestao važiti prethodni Zakon o PIO. Članom 130. ovog Zakona regulisano je da će se finansijsko poslovanje nosioca osiguranja obavljati preko računa Budžeta FBiH; sredstva za obavljanje djelatnosti nosioca osiguranja osiguravaju se prema odredbama ovog Zakona i drugih zakona; prihodi i sredstva za finansiranje rashoda iz člana 125. ovog Zakona i njihov raspored utvrđuju se finansijskim planom nosioca osiguranja koji je dio budžeta Federacije; ukoliko prihodi nosioca osiguranja ne pokrivaju rashode za isplatu penzija, u tekućem mjesecu, potrebna razlika sredstava namirit će se iz budžeta FBiH, odnosno drugih izvora koje obezbijedi FBiH i višak sredstava od doprinosa i drugih izvora je prihod budžeta FBiH.

Odredbe člana 130. ovog Zakona neće se primjenjivati najduže dvije godine od dana stupanja na snagu, odnosno do sticanja finansijskih i tehničkih uslova, o čemu će odluku donijeti Vlada FBiH. U tom periodu na finansijsko poslovanje nosioca osiguranja primjenjivat će se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog Zakona.

Vlada FBiH je u maju 2019. imenovala interresornu Radnu grupu koja je imala zadatak da utvrdi i putem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike Vladi FBiH predloži neophodne aktivnosti za provođenje člana 130. Zakona o PIO. U Informaciji dostavljenoj Vladi FBiH konstatovano je da je, između ostalog, potrebno rješavanje kolizije trenutno važećih propisa koji regulišu ovu oblast, te izmjene Zakona o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH, kako bi se Federalnom zavodu omogućilo poslovanje preko Jedinstvenog računa trezora (u daljem tekstu: JRT). Zaključkom Vlade FBiH od 31. 7. 2019. Informacija interresorne Radne grupe za utvrđivanje aktivnosti s ciljem provođenja člana 130. Zakona o PIO primljena je na znanje, a Zaključkom od 19. 9. 2019. definisano je da će se, danom stupanja na snagu Budžeta FBiH za 2020. godinu, poslovanje Federalnog zavoda nastaviti preko JRT-a FBiH.

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 13/18

Shodno navedenom, tokom 2020. godine četiri transakcijska računa su zatvorena i sredstva zatečena na računima početkom februara 2020. godine prenesena su na JRT, dok su u januaru 2022. godine sredstva sa privatizacijskog računa otvorenog kod UniCredit banke u iznosu od 1.089.215 KM, i sa stambenog računa otvorenog u Intesa Sanpaolo banci u iznosu od 1.300.000 KM prenesena na JRT u skladu sa Odgovorom na upit Federalnog zavoda koji je dostavilo Federalno ministarstvo finansija u vezi postupanja sa namjenskim računima. U skladu sa tačkom 3. Odgovora privatizacijski račun je zatvoren, dok je stambeni račun privremeno aktivan. Sa stambenog računa Federalni zavod je obavezan akumulirana sredstva prenijeti na JRT. Zakonom o trezoru u FBiH propisano da JRT posluje isključivo u domaćoj valuti (konvertibilna marka) i da transakcije u stranoj valuti nije moguće realizovati, odnosno isplate penzija korisnicima koji žive u inostranstvu nije moguće vršiti preko JRT-a, jer je za međunarodni platni promet potrebno imati račun u stranoj valuti. Zbog navedenog je transakcijski račun Federalnog zavoda u domaćoj valuti otvoren kod UniCredit banke d.d. Mostar ostao aktivan. Na aktivni račun sa JRT-a izvršava se prenos sredstava neophodnih za isplatu ino penzija (na osnovu naloga Federalnog zavoda), nakon čega se sredstva konvertuju na deset deviznih računa otvorenih kod UniCredit banke d.d. Mostar sa kojih se vrši isplata na račune korisnika penzija.

- **Usaglašavanje važeće zakonske regulative**

Obavljanje poslova Federalnog Zavoda regulisano je Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH, zbog čega je postojala potreba da se prije prelaska na trezorsko poslovanje izvrši usklađivanje propisa, kako bi se jasno utvrdio status Federalnog zavoda, odnosno izvršilo usklađivanje Zakona o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH, Zakona o PIO, Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o trezoru u FBiH. Usklađivanjem navedenih zakona regulisalo bi se evidentiranje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Federalnog zavoda, praćenje svih prihoda i rashoda, kao i izvještavanje. Obavljanjem finansijskog poslovanja Federalnog zavoda preko Budžeta FBiH nije osigurano evidentiranje i praćenje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Federalnog zavoda, naročito prihoda iz Budžeta FBiH kojim se finansiraju penzije ostvarene po povoljnim uslovima u skladu sa važećim zakonskim propisima. Shodno tome, ne možemo potvrditi da su pravovremeno poduzete aktivnosti s ciljem osiguranja tehničkih uslova za prelazak Federalnog zavoda na trezorsko poslovanje u skladu sa stavom (2) člana 150. Zakona o PIO.

Federalno ministarstvo finansija je izvršilo je izmjenu Zakona o budžetima u FBiH i u 2020. godini izmjena Zakona o trezoru u FBiH, na način da se penzijsko i invalidski fond brisan iz dijela u kojem se definišu vanbudžetski fondovi. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je u februaru 2020. godine sačinilo i dostavilo Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju na mišljenje Federalnom ministarstvu finansija, koje je u očitovanju sugerisalo predlagajući da razmotri mogućnost izmjena i dopuna članova 124., 129. i 130. važećeg Zakona o PIO, kao i Zakona o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja FBiH, kako bi se Zakon uskladio s ostalim zakonima, odnosno statusom Zavoda kao budžetskog korisnika. Do okončanja revizije nije prezentovano da su usvojene izmjene zakonskih propisa u ovom dijelu.

- **Evidentiranje prihoda u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda u okviru Glavne knjige Trezora**

Pregledom Glavne knjige utvrđeno je da Federalni zavod ne raspolaže podacima o ukupnim prihodima koji su utvrđeni članom 124. Zakona o PIO. Federalni zavod je Vladi FBiH preko Federalnog ministarstva rada i socijalne politike uputio Informaciju o provedbi člana 130. Zakona o PIO, u kojoj je navedeno da nije uspostavljena potpuna evidencija prihoda i rashoda propisanih Zakonom o PIO. Vlada FBiH je Zaključkom 10. 9. 2020. godine usvojila informaciju Federalnog zavoda. Istim Zaključkom je zaduženo Federalno ministarstvo finansija i Federalni zavod da izvrše evidentiranje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad nosioca osiguranja u skladu sa važećim propisima, kao i da u najkraćem mogućem roku provedu tehnička rješenja koja će omogućiti da Federalni zavod ima potpunu kontrolu nad prihodima i rashodima koji se evidentiraju preko JRT-a.

Pravilnikom o načinu uplate, pripadnosti i raspodijeli javnih prihoda u FBiH, odnosno Izmjenama i dopunama ovog Pravilnika¹² koje su na snazi od 1. 1. 2021. godine navedena je obaveza upisivanja budžetske organizacije kod plaćanja doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. Izmjenama ovog Pravilnika omogućeno je iskazivanje prihoda od doprinosa u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda.

Federalni zavod zaključno sa 31. 12. 2021. godine nije u potpunosti evidentirao prihode i rashode utvrđene članovima 124, 125. i 129. Zakona o PIO, odnosno nije bio u mogućnosti da u potpunosti prati prihode i rashode, kako je određeno Zaključkom Vlade FBiH od 10. 9. 2020. godine. Navedeno se posebno odnosi na isplatu povoljnijih penzija, koje su regulisane posebnim zakonskim propisima i za koje su se ranije sredstva iz Budžeta FBiH doznačavala na račun Federalnog zavoda. Prelaskom na trezorsko poslovanje sredstva za isplatu penzija i rad Federalnog zavoda u cijelokupnom iznosu odobrena su iz Budžeta FBiH, jer se doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje uplaćuju na depozitni račun JRT. Sredstva za prava utvrđena članom 129. Zakona o PIO osiguravaju se iz Budžeta FBiH, a ne iz sredstava doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. Naime, prelaskom Federalnog zavoda na trezorsko poslovanje nije moguće prepoznati sredstava iz kojih su isplaćene penzije, odnosno nije vidljivo koliko je redovnih penzija isplaćeno iz sredstava doprinosa, a koliko je penzija ostvarenih po povoljnim uslovima isplaćeno iz sredstava Budžeta FBiH (povoljne penzije se isplaćuju u zbirnom iznosu korisnicima penzija). Napominjemo da je članom 130. tačka (4) utvrđeno da „Ukoliko prihodi nosioca osiguranja ne pokrivaju rashode za isplatu penzija, u tekućem mjesecu, potrebna razlika sredstava namirit će se iz Budžeta FBiH, odnosno drugih izvora koje obezbijedi FBiH“. Ovakvim načinom evidentiranja prihoda i rashoda nije moguće ispoštovati odredbe ovoga člana Zakona.

U Glavnoj knjizi Federalnog zavoda nije osigurana potpuna evidencija prihoda i rashoda koji su propisani članovima 124, 125, 129. i 130. Zakona o PIO. Finansijsko poslovanje Federalnog zavoda uspostavljeno na ovakav način ne daje informacije o izvorima i utrošku sredstava. Prelaskom Federalnog zavoda na trezorsko poslovanje nije moguće utvrditi iznos budžetskih sredstava utrošenih za finansiranje obaveza po osnovu prava utvrđenih članom 129. Zakona o PIO (penzije ostvarene po povoljnim uslovima), niti je poznato koliko je sredstava za redovne penzije isplaćeno iz doprinosa za PIO. Iz svega navedenog proizlazi da pravovremeno nisu osigurani svi uslovi za poslovanje Federalnog zavoda u skladu sa Zakonom o PIO.

• **Sačinjavanje finansijskih izvještaja**

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine prikazan je ukupan negativni finansijski rezultat u iznosu od 215.331.635 KM. Međutim, iskazani finansijski rezultat ne možemo potvrditi, jer u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda nisu iskazani prihodi i rashodi u vezi sa namjenskim stambenim i namjenskim privatizacijskim računima za 2021. godinu, kao ni za 2020. godinu u ukupnom iznosu od najmanje 197.688 KM (uplaćena sredstva na namjenski privatizacijski račun u 2020. godini od 360.000 KM, ukupno uplaćena sredstva 658.961 KM na namjenski stambeni račun u 2020. godini i u 2021. godini, od čega je trebalo evidentirati 30% prihoda koji pripada Federalnom zavodu).

Napominjemo da Federalni zavod svoje finansijsko poslovanje obavlja preko Budžeta FBiH, te da je Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, kao dio Godišnjih finansijskih izvještaja, sačinjen na način da ukupno iskazane vrijednosti aktive i pasive ne odražavaju ravnotežu, i kao takav dostavljen Finansijsko-informatičkoj agenciji na obradu (detaljnije opisano i preporuka data u tački 7. Izvještaja).

Preporuke:

- ***poduzeti aktivnosti prema Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i Federalnom ministarstvu finansija kako bi se izvršilo usklađivanje zakonske regulative kojom će se jasno odrediti status Federalnog zavoda, u dijelu obavljanja finansijskog poslovanja preko Budžeta FBiH;***

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 54/20, 88/20

- *u saradnji s Federalnim ministarstvom finansija osigurati evidentiranje prihoda u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda u dijelu iskazivanja budžetskih sredstava za finansiranje obaveza po osnovu prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.*

5.2 Rješavanje o pravima osiguranika iz penzijsko-invalidskog osiguranja u prvom i drugom stepenu po osnovu domaćih i međunarodnih propisa

Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja, Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju i njegovim izmjenama i Statutom, Federalnom zavodu u nadležnost, između ostalog, dato je osiguranje zakonitosti u rješavanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, odlučivanje u prvom i drugom stepenu upravnog postupka u ostvarivanju prava i obaveza iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

- Rješavanje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja, osim navedenih zakona, podrazumijeva i primjenu niza pratećih zakona i propisa, kao što su: Zakon o policijskim službenicima u FBiH,¹³ Zakon o službi u oružanim snagama BiH,¹⁴ Zakon o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica,¹⁵ Zakon o službi u vojsci FBiH,¹⁶ Zakon o pravima boraca i članova njihovih porodica,¹⁷ Zakon o prijevremenom povoljnijem penzionisanju boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata,¹⁸ Zakon o upravnom postupku,¹⁹ Zakon o upravnim sporovima²⁰ i drugim pravnim aktima kojima se reguliše ova oblast.
- Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja su pravo na: starosnu i invalidsku penziju, prava osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnošću, prava po osnovu fizičke onesposobljenosti i na porodičnu penziju. Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da se starosna penzija određuje tako što se lični bodovi osiguranika množe sa vrijednošću općeg boda na dan ostvarivanja prava, a lični bodovi na osnovu staža osiguranja dobiju se množenjem ličnog koeficijenta osiguranika i njegovog staža osiguranja. Za određivanje ličnih bodova osiguranika, penzijski staž može iznositi i više od 40 godina, a iskazuje se brojčano i utvrđuje se tako što se svaka godina računa kao 1, svaki mjesec kao 0,83333, a svaki dan kao 0,002777. Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama Zakona o PIO²¹ koji je u primjeni od 18. 11. 2021. godine izmjenjene su odredbe članova 44., 144. i 145. Zakona o PIO. Naime, najznačajnije izmjene odnose se na član 44. stav (5) Zakona o PIO, jer se lični bodovi licima koja su u staž uračunali učešće u odbrani BiH računaju: godina kao 1, svaki mjesec kao 0,83333, a svaki dan kao 0,002777 (prije izmjena godina se računala kao 0,50, mjesec 0,41666 i dan 0,001388). Lični koeficijent utvrđuje se tako što se zbir godišnjih koeficijenata podijeli sa periodom za koji su obračunati koeficijenti, a godišnji lični koeficijent utvrđuje se tako što se ukupan iznos plaća, odnosno osnovica osiguranja osiguranika počev od 1. 1. 1970. godine (izuzimajući godinu ostvarenja prava i period 1992.-1995. godine) za svaku kalendarsku godinu podijeli sa prosječnom godišnjom plaćom u SR BiH, odnosno u FBiH za istu kalendarsku godinu. Vrijednost općeg boda za godinu u kojoj se ostvaruje pravo utvrđuje se odlukom Vlade FBiH, a za 2021. godinu utvrđen je Odlukom od 28. 5. 2021. godine u iznosu od 15,61 KM (usklađivanje vrijednosti općeg boda iz 2020. godine od 15,15 KM, koji je povećan za 3,10%).

U postupku ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja obezbijeđena je dvostepenost rješavanja kod Federalnog zavoda, kao i sudska zaštita prava, a u postupku rješavanja o pravima primjenjuje se Zakon o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 27/05, 70/08, 44/11, 13/18

¹⁴ „Sl. glasnik BiH“, br. 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12, 41/16

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 61/06, 27/08, 32/08

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 34/04, 2/06

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 70/07, 9/10, 90/17

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 41/13, 45/14, 90/17, 13/18

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 2/98, 48/99

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 11/05

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 90/21

- **Rješavanje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja u prvom stepenu** provodi se u kantonalnim administrativnim službama. Osoba koja ostvaruje pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja podnosi zahtjev sa potrebnom dokumentacijom. Kantonalna služba nakon provjere svih podataka donosi rješenje ili privremeno rješenje dok ne budu osigurani neophodni podaci za donošenje rješenja (podatak o godišnjoj prosječnoj plaći za prethodnu godinu i drugo). Rok za donošenje rješenja nakon podnesenog zahtjeva utvrđen je članom 216. Zakona o upravnom postupku, kojim je definisano da kada se postupak pokreće na osnovu zahtjeva stranke, odnosno po službenoj dužnosti, ako je to u interesu stranke, nadležni organ dužan je donijeti rješenje i dostaviti ga stranci najkasnije u roku od 60 dana, ako posebnim propisom nije određen kraći rok.

Prema prezentovanim podacima iz dvije baze podataka: ERC ZIPO baze Sarajevo i Informacionog sistema Mostar, utvrđeno je da je u 2021. godini 18.076 korisnika prvi put uvedena u pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja, kojima su izdata rješenja u prvom stepenu.

Pregledom predmeta uzetih u uzorak iz dvije baze podataka, odnosno 159 iz ERC ZIPO baze Sarajevo i 81 iz baze Informacionog sistema Mostar konstatovali smo da Federalni zavod u određenim slučajevima kasni sa donošenjem rješenja, što nije u skladu s članom 216. Zakona o upravnom postupku. Od ukupno 240 uzorkovanih predmeta iz dvije baze podataka Federalni zavod je 157 rješenja donio u roku, dok su 83 rješenja donesena nakon isteka roka. Predmeti uzeti u uzorak kod kojih je revizijom utvrđeno kašnjenje dostavljeni su Sektoru za provođenje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja sa zahtjevom za dostavljanje dodatne dokumentacije ili obrazloženja odgovornih osoba o razlozima utvrđenih kašnjenja. Odgovorne osobe za predmete kod kojih je revizijom utvrđeno kašnjenje dostavile su objašnjenje zbog čega su izdale rješenja nakon Zakonom utvrđenih rokova. Nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju i obrazloženja, predmeti kod kojih je postojao opravdan razlog kašnjenja kod donošenje rješenja na koji Federalni zavod nije mogao uticati (utvrđen dug za doprinose, nisu popunjeni M4 obrasci, donošenje rješenja penzijskih fondova drugih država ukoliko korisnici imaju staž van BiH i slično), izuzeti su iz uzorka kod kojih je utvrđeno kašnjenje, odnosno obrazloženja opravdanih razloga kašnjenja prihvaćena su i implementirana u Izvještaj.

- **Rješavanje o pravima o penzijskom i invalidskom osiguranju u drugom stepenu** vrši se u Odjelu za rješavanje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja primjenom domaćih propisa i Odjelu za rješavanje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja primjenom međunarodnih ugovora. Ukoliko podnositelj zahtjeva nije zadovoljan aktom kojim je odlučeno o zahtjevu, ima pravo podnijeti žalbu, o kojoj odlučuje drugostepeno tijelo Federalnog zavoda.

Odjel za rješavanja u drugom stepenu tokom 2021. godine zaprimio je 3.859 žalbenih predmeta, dok je 520 neriješenih žalbi bilo iz prethodnog perioda. Od ukupnih žalbi tokom 2021. godine riješeno je 3.973 (od kojih je 997 žalbi uvaženo i vraćeno prvostepenom organu na ponovni postupak i odlučivanje, a 2.978 odbijeno), dok 406 žalbi nije riješeno.

Pregledom predmeta uzetih u uzorak konstatovali smo da Federalni zavod uložene žalbe nije rješavao blagovremeno, odnosno od 62 podnesene žalbe, samo je sedam predmeta riješeno u zakonski predviđenom roku, za šest predmeta koji su riješeni nakon zakonski predviđenog roka postojao je opravdan razlog kašnjenja (neophodno je bilo pribaviti izjašnjenje stranke ili nalaz, ocjenu i mišljenje od Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja), dok je 49 predmeta riješeno nakon isteka roka. Navedeno nije u skladu s članom 244. Zakona o upravnom postupku, kojim je propisano da se rješenje o žalbi mora donijeti i dostaviti stranci što prije, a najkasnije u roku od 30 dana računajući od dana predaje žalbe, ako posebnim propisom nije određen kraći rok. Organ koji je riješio stvar u drugom stepenu, po pravilu, svoje rješenje sa spisima predmeta dostavlja prvostepenom organu, koji ga dostavlja strankama.

Na rješenje koje je donio drugostepeni organ i ako je rješenje prvostepenog organa konačno, protiv tog rješenja može se pokrenuti upravni spor-tužba kod nadležnog suda. Pregledom podnesenih tužbi i donesenih presuda po njima, od 53 predmetne tužbe uzete u uzorak utvrđili smo da su sudovi odbacili 18 tužbi po kojima nema daljeg postupanja Federalnog zavoda (samo se vrši arhiviranje predmeta). Međutim, 35 tužbi je uvaženo, te vraćeno na prvostepeno odlučivanje Federalnom zavodu, koji je u dva postupka donio rješenje u zakonskom roku, presudama kantonalnih sudova kod dva postupka

poništena su i prvostepena i drugostepena rješenja, te vraćeni prvostepenom organu na ponovno postupanje i odlučivanje (u ovim slučajevima rješenja se nisu mogla donijeti u Zakonom utvrđenom roku), za dva predmeta koja su riješena nakon zakonski predviđenog roka postoja je opravdan razlog kašnjenja (neophodno je bilo pribaviti nalaz, ocjenu i mišljenje od Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja), dok za 31 postupak rješenja nisu donesena pravovremeno. Navedeno nije u skladu s članom 57. Zakona o upravnim sporovima, kojim je propisano da je nadležni organ dužan donijeti upravni akt bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja presude.

Rješenja o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja i rješavanja po žalbama izjavljenim na rješenja donesena u prvom stepenu Federalni zavod nije u svim slučajevima donosio u rokovima utvrđenim članovima 216. i 244. Zakona o upravnom postupku. Osim toga, presude nadležnih sudova o podnesenim tužbama na rješenja koje je donio drugostepeni organ Federalnog zavoda i koje su im vraćene na ponovni postupak nisu u svim slučajevima rješavane u skladu sa članom 57. Zakona o upravnim sporovima.

Preporuke:

- *rješavanje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja u prvom i drugom stepenu vršiti u rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku;*
- *rješavanje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja u ponovnom postupku, na osnovu presuda suda, vršiti u utvrđenom roku, u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima.*

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Upravni odbor Federalnog zavoda 6. 8. 2020. godine usvojio je Finansijski plan za 2021. godinu, kojim su planirani uravnoteženi prihodi i primici i rashodi i izdaci u iznosu 2.428.874.625 KM. Dokument okvirnog budžeta za period 2021-2023. godine Upravni odbor je usvojio 4. 6. 2020., koji je 5. 6. 2020. godine dostavljen nadležnom ministarstvu uz molbu da ga dostave Federalnom ministarstvu finansija.

Finansijski plan za 2021. godinu sačinjen je na osnovu finansijskog plana za prethodnu godinu, odnosno njegovog ostvarenja 1. 1. do 30. 6. 2020, procjene ostvarenja do kraja 2020. i projekcije kretanja važnih planskih prepostavki za 2020. godinu (broj zaposlenih, visina prosječne plaće, broj penzionera, prosječna penzija i sl.).

S obzirom na to da je Federalni zavod budžetski korisnik i da finansijsko poslovanje obavlja preko računa Budžeta FBiH, obavezan je Federalnom ministarstvu finansija dostaviti, odnosno unijeti svoj finansijski zahtjev u informacioni sistem za pripremu, planiranje i upravljanje budžetom (BPMIS) na osnovu instrukcija, što nije učinjeno.

Budžetom FBiH za 2021. godinu²² Federalnom zavodu su odobrena sredstva u iznosu od 2.427.336.696 KM, što je za 1.537.929 KM manje u odnosu na Finansijski plan. Smanjenje odobrenog budžeta Federalnog zavoda u odnosu na budžetski zahtjev odnosi se na plaće i naknade troškova zaposlenih (258.780 KM), izdatke za materijal, sitan inventar i usluge (753.024 KM), doprinose poslodavca (26.225 KM) i izdatke za nabavku stalnih sredstava (500.000 KM).

Također, unutrašnjim preraspodjelama na osnovu rješenja Federalnog ministarstva finansija od 15. 11. 2021. godine izvršene su izmjene unutar pozicija rashoda u ukupnom iznosu od 2.875.000 KM (povećane su pozicije: naknade za posmrtnе troškove, izdaci za tekuće održavanje, bruto plaće i naknade i izdaci za osiguranje, bankarske usluge i usluge platnog prometa, dok su istovremeno umanjene pozicije tekući transferi pojedincima za isplatu penzija i doprinosi za zdravstveno osiguranje na teret penzija, ugovorene i druge posebne usluge, naknade troškova zaposlenih i izdaci za komunikaciju i komunalne usluge).

²² „Sl. novine FBiH“, br. 4/21

Tokom 2020. godine Federalno ministarstvo finansija je dostavilo Instrukcije broj 1. i 2., koje se odnose na sačinjanje Finansijskog plana za 2021. godinu (Budžetskog zahtjeva) i DOB-a za period 2021-2023. godine po kojim Federalni zavod nije postupio, nakon čega je Federalno ministarstvo finansija dostavilo Informaciju kojom je o navedenoj situaciji upoznalo Vladu FBiH. Federalni zavod dostavljao je dopise Federalnom ministarstvu finansija i Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, uz objašnjenje da je donošenje i usvajanje Finansijskog plana i Dokumenta okvirnog budžeta procedura propisana Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja FBiH i Statutom, po kojima će Federalni zavod i postupiti.

Federalni zavod je u skladu sa članom 6. Zakona o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja FBiH i na osnovu člana 6. Statuta sačinio Dokument okvirnog budžeta za period 2021-2023. godine, koji je usvojio Upravni odbor Odlukom od 4. 6. 2020. godine, te Finansijski plan za 2021. godinu i Odluku o izvršavanju finansijskog plana, koje je Upravni odbor usvojio 6. 8. 2020. godine. Usvojeni akti dostavljeni su Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike u skladu sa procedurom propisanom Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja.

Federalni zavod nije postupio ni po Instrukciji broj 1 za dostavljanje finansijskog zahtjeva DOB-a za period 2022-2024. godine, o čemu je informisana Vlada FBiH. Zaključkom Vlade FBiH od 15. 4. 2021. godine zaduženo je Federalno ministarstvo finansija da u informacioni sistem planiranja i upravljanja (BPMIS) unese finansijski zahtjev Federalnog zavoda u visini i po ekonomskim kodovima iz finansijskog zahtjeva za Dokument okvirnog budžeta za period 2021-2023, koji im je dostavljen u 2020. godini.

Federalni zavod nije postupio po instrukcijama 1. i 2. Federalnog ministarstva finansija (DOB za period 2021-2023. i 2022-2024. godine i Budžetski zahtjev za 2021. godinu), jer nije u informacioni sistem planiranja i upravljanja (BPMIS) izvršio unos finansijskog zahtjeva, odnosno pozicija rashoda planiranih Finansijskim planom i Dokumentom okvirnog budžeta, što nije u skladu sa članom 15, 19. i 20. Zakona o budžetima u FBiH.

Međutim, Dokument okvirnog budžeta za period 2023-2025. godine, kao i Finansijski plan za 2022. godinu Federalni zavod sačinio je u skladu sa instrukcijama br. 1. i 2. Federalnog ministarstva finansija i u BPMIS bazu unio podatke iz navedenih akata.

Prema Izveštaju o finansijskom poslovanju Federalnog zavoda, ukupno iskazani prihodi i primici zaključno sa 31. 12. 2021. godine iznose 2.183.588.399 KM, ukupni rashodi i izdaci 2.398.920.035 KM i višak rashoda nad prihodima od 215.331.636 KM.

Plan rada Federalnog Zavoda za 2021. godinu usvojio je Upravni odbor 10. 12. 2020. godine, a Izveštaj o radu Federalnog zavoda za 2021. godinu 4. 4. 2022. godine.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu Upravni odbor usvojio je 24. 2. 2022. godine. U Godišnjim finansijskim izvještajima iskazani su ukupni prihodi i primici u iznosu od 2.183.588.399 KM, ukupni rashodi i izdaci u iznosu od 2.398.920.034 KM i višak rashoda nad prihodima od 215.331.635 KM.

Odluku o usvajanju Godišnjeg obračuna Federalnog zavoda za 2021. Izveštaja o finansijskom poslovanju Federalnog zavoda za 2021. i Bilješke uz finansijske izvještaje donio je Upravni odbor 24. 2. 2022. godine.

Nadzorni odbor Federalnog zavoda nakon imenovanja izvršio je uvid u godišnje finansijske izvještaje, odnosno obavljao je poslove i aktivnosti utvrđene Statutom Federalnog zavoda.

Godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu sa zabilješkama Federalni zavod je sačinio i dostavio Finansijsko-informatičkoj agenciji (u daljem tekstu: FIA) u utvrđenom roku. Međutim, Bilans stanja, kao dio Godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, nije sačinjen na način da odražava ravnotežu aktive i pasive, kako je utvrđeno članom 23. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. U postupku obrade Godišnjih finansijskih izvještaja FIA je ustanovila grešku u obrascu Bilansa stanja, jer iskazana vrijednost ukupne aktive nije jednaka ukupnoj pasivi za 61.060.718 KM (pasiva veća od aktive), o čemu je Federalnom zavodu dostavila obavijest u kojoj je navedeno da u roku od osam dana izvrše ispravku, što nije učinjeno. Federalni zavod se dopisom očitovao FIA-i, u kojem su navedene odredbe utvrđene članom 31. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike,

kao i da je razlika između aktive i pasiva u poslovnim knjigama iskazana i u Bilansu stanja koji je sačinjen na osnovu podataka u poslovnim knjigama. Također, navode da ukoliko bi postupili u skladu s članom 23. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH i u Bilans stanja „unijeli“ podatak koji nije evidentiran u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda, postupili bi nezakonito i time prekršili odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su Godišnji finansijski izvještaji dostavljeni nadležnim organima i institucijama u zakonski utvrđenom roku, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Izvještaje utvrđene članom 21. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH Federalni zavod dostavio je Federalnom ministarstvu finansija 29. 3. 2022. godine, iako ih je u skladu sa Pravilnikom bio obavezan dostaviti do 28. 2. tekuće godine za prethodnu godinu.

U Bilješkama uz finansijske izvještaje obrazloženo je obavljanje finansijskog poslovanja Federalnog zavoda preko računa Budžeta FBiH, gdje je skrenuta pažnja da nisu ispunjene prepostavke kako bi Federalni zavod stekao status budžetskog korisnika, jer nisu izvršena usklajivanja odredbi utvrđenih Zakonom o organizaciji PIO u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o trezoru u FBiH. Napominjemo da je u 2019. godini izvršena izmjena Zakona o budžetima u FBiH i u 2020. godini izmjena Zakona o trezoru u FBiH, na način da je penzijsko i invalidski fond brisan iz dijela u kojem se definišu vanbudžetski fondovi. Također, od 1. 1. 2020. godine poslovanje Federalnog zavoda vrši se preko računa budžeta FBiH i nije u skladu sa Zakonom o PIO, jer nisu uspostavljene evidencije prihoda iz Budžeta FBiH i rashoda namijenjenih za isplatu penzija po povoljnim uslovima, odnosno posebnim zakonskim propisima, odnosno nisu u potpunosti uspostavljeni uslovi za njegov prelazak na trezorsko poslovanje. U bilješkama je obrazloženo izvršenje prihoda i rashoda, kao i stanje imovine i obaveza iskazano u Glavnoj knjizi i pomoćnim evidencijama. U Glavnoj knjizi Federalnog zavoda nisu evidentirani prihodi iz Budžeta FBiH, kako je definisano članom 124. Zakona o PIO, odnosno prihodi iz kojih se finansiraju rashodi utvrđeni članom 129. Zakona o PIO koji se odnose na penzije ostvarene po povoljnim uslovima. U Bilješkama je navedeno da u finansijskim izvještajima za 2020. godinu i 2021. godinu nisu evidentirani prihodi za dio penzija ostvarenih po povoljnijim uslovima u ukupnom iznosu od 599.164.905 KM, od čega se na 2020. godinu odnosi 304.612.991 KM (286.515.003 KM za isplatu penzija i 18.097.987 KM za verificirani dug), a na 2021. godinu 294.551.915 KM (285.332.733 KM za isplatu penzija i 9.219.182 KM za verificirani dug). Također je navedeno da u Godišnjem finansijskom izvještaju, odnosno u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda nisu iskazani prihodi od prodaje stanova i prihodi od privatizacije za koje su uplate izvršene na namjenske račune, dok se za ostale prihode ne može sa sigurnošću potvrditi da su evidentirani u Glavnoj knjizi Trezora. Smatramo značajnim istaknuti da je u Bilješkama uz finansijske izvještaje navedeno da su Finansijski izvještaji i Bilješke sačinjene na osnovu podataka iskazanih u Glavnoj knjizi i da ti podaci ne uključuju višak rashoda nad prihodima iz 2020. godine i 2021. godine. Obrazloženo je da Glavna knjiga budžeta ne daje informacije o visini sredstava definisanih članovima 124, 125. i 129. Zakona o PIO, te da Federalni zavod nema sveobuhvatne podatke o visini prihoda, niti koriste li se sredstva iz člana 124. Zakona o PIO za finansiranje prava koja nisu regulisana članom 125. Zakona. Shodno navedenom, konstatovali smo da podaci iskazani u obrascu Bilansa stanja nisu u ravnoteži, odnosno ukupna aktiva je iskazana u iznosu od 158.557.709 KM, dok je ukupna pasiva iskazana u iznosu od 219.618.427 KM i tako dostavljeni FIA-i na obradu. Godišnji finansijski izvještaji za 2021. godinu nisu ovjereni i dostavljeni nadležnim institucijama u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Podaci iskazani u Bilansu stanja ne odražavaju bilansnu ravnotežu za 61.060.718 KM u skladu sa članom 23. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, zbog čega FIA nije izvršila obradu, o čemu je obavijestila Federalni zavod. Međutim, ispravka nije izvršena, te ne možemo potvrditi da su Godišnji finansijski izvještaji dostavljeni nadležnim institucijama u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *Bilans stanja, kao dio Godišnjih finansijskih izvještaja, sačinjavati i dostavljati nadležnim organima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 2.183.588.399 KM i u odnosu na planirane Finansijskim planom više su ostvareni za 188.965.292 KM.

Strukturu prihoda i primitaka čine prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (2.177.822.134 KM), prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine (4.354.043 KM), prihodi od naknada, taksi i pružanja javnih usluga (569.845 KM) i primici od prodaje stalnih sredstava (842.377 KM).

Sredstava za penzije po povoljnim uslovima planirana su na poziciji tekućih transfera u okviru budžeta Federalnog zavoda u visini stvarno potrebnih sredstava za broj korisnika penzija koji su ostvarili prava po povoljnim uslovima. Međutim, prelaskom na trezorski način poslovanja Federalnom zavodu nije ostavljena mogućnost evidentiranja prihoda koji su se u prethodnom periodu isplaćivali preko Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i u mjesecnim tranšama doznačavali Federalnom zavodu.

Finansijsko poslovanje Federalnog zavoda preko računa Budžeta FBiH ne daje informacije o izvorima i utrošku sredstava, odnosno nije moguće utvrditi koji iznos budžetskih sredstava je utrošen za finansiranje obaveza po osnovu prava ostvarenih iz člana 129. Zakona o PIO, niti je poznato koliko sredstava za redovne penzije je isplaćeno iz doprinosa za PIO, a koliko sredstava iz Budžeta FBiH za penzije ostvarene po povoljnim uslovima. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike nije vršilo kontrolu i nadzor nad namjenskim utroškom budžetskih sredstava za finansiranje penzija po povoljnim uslovima, što im je Zakonom o PIO dato u nadležnost (detaljnije u tački 5.1 Izvještaja).

7.1.1.1 Prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje

Prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje iskazani su u iznosu od 2.177.822.134 KM i u odnosu na planirane više su ostvareni za 187.776.677 KM. Strukturu ostvarenih prihoda od doprinosa čine: doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje (2.121.731.112 KM), dodatni doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje (32.799.033 KM), doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje na primitke od drugih samostalnih djelatnosti povremenog samostalnog rada (17.663.776 KM), doprinos za dobrovoljno penzijsko i invalidsko osiguranje (3.122.271 KM), doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje koje za nezaposlene osobe plaćaju kantonalne službe za zapošljavanje (2.335.980 KM) i doprinos za pripravnike radi osiguranja za slučaj povrede na radu ili profesionalne bolesti (169.962 KM).

Sredstva za poslovanje Federalnog zavoda se najvećim dijelom ostvaruju od uplate doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, u skladu sa Zakonom o PIO i Zakonom o doprinosima.

Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje od 2021. godine za sve osiguranike uplaćeni su u skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uplate, pripadnosti i raspodijeli javnih prihoda u FBiH, koji je u primjeni od 1. 1. 2021. godine. Navedenim Pravilnikom prilikom uplate doprinosa propisana je obaveza unošenja budžetske organizacije, čime je značajno otklonjena mogućnost neiskazivanja prihoda od doprinosa u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda.

Osim toga, Federalno ministarstvo finansija od 2021. godine osiguralo je Federalnom zavodu pristup RAS fajlu, koji banka dostavlja na dnevnom osnovu. Ovaj pristup omogućio je kontrolu i praćenje uplata prihoda od doprinosa poređenjem podataka iskazanih u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda sa podacima u RAS fajlu pomoću kojeg se može pratiti uplata prihoda od doprinosa po vrsti prihoda, te ukoliko se prepozna određena pogrešna uplata poduzimaju se aktivnosti na njenom rješavanju i otklanjanju.

7.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 4.923.888 KM i u odnosu na planirane više su ostvareni za 335.238 KM. Strukturu neporeznih prihoda čine: prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine (4.354.043 KM), prihodi od pružanja javnih usluga (569.845 KM) i neplanirane uplate (10.768 KM).

Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine iskazani su u iznosu od 4.354.043 KM, a odnose se na: ostale prihode od imovine (4.319.511 KM) i prihode od iznajmljivanja poslovnih prostora (34.532 KM).

Ostali prihodi od imovine obuhvataju prihode od imovine (3.742.567 KM) i ostale prihode od finansijske i nematerijalne imovine (593.243 KM).

Prihodi od imovine iskazani su u iznosu od 3.742.567 KM. Strukturu najznačajnijih čine prihodi: od povrata penzija iz ranijih godina (2.180.351 KM), prihodi od pretplata penzija iz ranijih godina, za koje su pokrenuti regresni postupci i zaključene nagodbe o obročnom plaćanju (1.277.965 KM) i prihodi od refundacija penzija po međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju koje je BiH zaključila sa drugim državama (269.172 KM).

Ostali prihodi od finansijske i nematerijalne imovine iskazani su u iznosu od 592.023 KM. Strukturu najznačajnijih čine prihodi: uplaćeni po izdatim računima za izvršene razne usluge kupcima sa kojima su zaključeni ugovori o poslovnoj saradnji (576.382 KM), od refundiranja bolovanja za radnike Federalnog zavoda (8.388 KM), od refundiranja troškova isplaćenih plaća pripravnicima koji su zaposleni po osnovu programa sufinansiranja zapošljavanja (2.073 KM).

Prihodi od pružanja javnih usluga iskazani su u iznosu od 569.845 KM, a odnose se na naknade za korištenje podataka iz matične evidencije čija je visina određena odlukom Upravnog odbora. Pružanje ovih usluga korisnicima je posao iz nadležnosti Federalnog zavoda, a prikupljena sredstva po ovom osnovu regulisana su članom 124. Zakona o PIO, dok je njihova namjena, odnosno utrošak regulisan članom 125. Zakona.

7.1.1.3 Primici od prodaje stalnih sredstava

Primici od prodaje stalnih sredstava iskazani su iznosu od 842.377 KM, a odnose se na prihode od prodaje Doma penzionera "Nedžarići" u iznosu od 730.672 KM (depozit za učešće u prodaji) i prihode od prodaje stanova u Bosanskoj Krupi u iznosu od 111.705 KM (detaljnije u tački 7.2.2 Izveštaja).

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izveštaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 2.398.920.034 KM i u odnosu na plan (2.427.336.596 KM) manje su iskazani za 28.416.562 KM. Nerealizovani iznos odobrenih sredstava u najvećem dijelu odnosi se na tekuće transfere pojedincima u iznosu od 26.910.790 KM. Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (2.356.803.504 KM), plaće, naknade i doprinosi (25.623.444 KM), izdaci za materijal, inventar i usluge (13.969.271 KM) i izdaci za nabavku stalnih sredstava (2.053.840 KM).

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 23.431.996 KM, a čine ih bruto plaće i naknade plaća (20.778.248 KM), naknade troškova zaposlenih (2.653.748 KM) i doprinosi poslodavca (2.191.448 KM). Za obračun i priznavanje rashoda plaće primjenjuje se Zakon o radu u FBiH²³ i interni akti Federalnog zavoda kojima se reguliše obračun i isplata plaća i naknada plaće. Pravilnikom o radu propisan je način prijema zaposlenika, zaključivanja ugovora, obračuna plaće i naknada plaće, prestanak radnog odnosa, prijem volontera i pripravnika i slično.

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

Osnovna plaća radnika utvrđuje se množenjem koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta, vrijednosti boda i fonda radnih sati. Vrijednost boda utvrđena je Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjeseta, na način da za koeficijent složenosti jedan (1) iznosi 58% prosječne mjesecne bruto plaće ostvarene u FBiH za prethodnu godinu. Plaća radnika uvećava se za 0,6% za svaku započetu godinu penzijskog staža, a najviše do 20%. Najveća isplaćena neto plaća za 2021. godinu iznosila je 4.388 KM, najniža isplaćena je 664 KM, dok je prosječna plaća iznosila 1.563 KM.

Iako je Federalni zavod stekao status budžetskog korisnika, za obračun plaća i ostalih prava radnika i dalje se primjenjuje Zakon o radu, a koeficijenti složenosti poslova kreću se u rasponu od 1 do 6,20. Prelaskom na trezorsko poslovanje Federalnom zavodu za 2020. i 2021. godinu nisu odobrena sredstva za isplatu plaća i naknada u iznosima utvrđenim finansijskim planovima za 2020. i 2021. godinu, već je kod odobravanja budžeta izvršeno umanjenje pozicija troškova plaća i naknada.

Federalni zavod je obračun i isplatu plaća vršio u visini 1/12 budžetom odobrenih sredstava, zbog čega su radnicima isplaćene plaće manje nego što je propisano Pravilnikom o radu. Prema prezentovanim podacima direktor je 21. 12. 2021. godine donio Odluku na osnovu koje su obračunate razlike manje isplaćenih plaća za period od augusta do oktobra 2021. godine, a isplate su izvršene uz plaću za decembar 2021. godine u bruto iznosu od 167.507 KM. Obračun i isplata plaća za novembar i decembar 2021. godine u potpunosti je u skladu sa Pravilnikom o radu. Obavljenom revizijom izvršili smo uvid u obračun i isplatu plaća i naknada za juni, oktobar, novembar i decembar 2021. godine.

Krajem 2021. godine dio radnika Federalnog zavoda pokrenuo je tužbe iz radnih odnosa po osnovu potraživanja novčanog prava iz radnog odnosa za period od 2018. do 2021. godine, što je detaljnije pojašnjeno u tački 10. Izvještaja.

Federalni zavod ne vrši ocjenjivanje zaposlenika, već se, u skladu s Pravilnikom o radu, oni stimulišu za radni učinak i uspješnost u radu. O pravu na stimulacijski/destimulacijski dio plaće i o njegovoj visini odlučuje direktor Federalnog zavoda uz saglasnost zamjenika, na prijedlog direktora administrativne službe. Direktor administrativne službe podnosi obrazloženi prijedlog po inicijativi rukovodioca organizacijske jedinice u kojoj zaposlenik radi ili na osnovu ličnog uvida u rad i rezultate rada.

Evidencije o radnom vremenu koje se vode u Federalnom zavodu nisu jednoobrazne. Ne evidentira se dnevno prisustvo na poslu na identičan način za sve radnike budući da dio radnika koristi elektronske kartice za evidentiranje prisustva na radu, dok dio radnika uopće ne posjeduje elektronske kartice, te se za njih u okviru službi vode pisane evidencije prisustva na radu. **Uvidom u evidencije o radnom vremenu konstatovano je da elektronska evidencija ne sadrži sve podatke o radnom vremenu, poput prekida rada, vremena terenskog rada, neprisustva na poslu, te da pisane evidencije o radnom vremenu koje se vode u određenim službama Federalnog zavoda također ne sadrže obavezne podatke o: početku rada, završetku rada, prekidu rada, vremenu zastoja rada, pripravnosti i slično. Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.²⁴**

Naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 2.653.748 KM i odnose se na: naknade za topli obrok (1.621.804 KM), naknade za prevoz sa posla i na posao (413.125 KM), regres za godišnji odmor (393.128 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (127.574 KM) i pomoć u slučaju smrti (98.118 KM).

- Topli obrok se isplaćuje u iznosu od 1% prosječne plaće u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku za dane prisustva na poslu.
- Naknade za prevoz na posao i sa posla isplaćuju se radnicima čije je mjesto stanovanja udaljeno najmanje dva kilometra od mjeseta rada, odnosno pripada im novčana naknada za troškove prevoza u visini mjesecne karte javnog gradskog, prigradskog i međugradskog prevoza, u skladu sa Pravilnikom o radu. Visina mjesecne naknade koja se zaposleniku isplaćuje za gradski i prigradski prevoz ne može iznositi više od 150 KM, odnosno 250 KM za međugradski prevoz, s tim da se navedene naknade međusobno isključuju.

²⁴ „Sl. novine FBiH”, br. 92/16

- Regres za godišnji odmor isplaćuje se u visini 50% prosječne plaće isplaćene u FBiH na osnovu Odluke koju je donio direktor nakon Zaključka Vlade FBiH od 29. 7. 2021. godine. Za 2021. regres je utvrđen u iznosu od 496 KM za jednog radnika, a obračun i isplata izvršena je za 795 radnika.
- Naknade u slučaju smrti radnika ili teškog profesionalnog oboljenja utvrđene su članom 113. Pravilnika o radu, kojim je regulisano je da se njegovoj porodici isplaćuje novčana naknada u visini četiri prosječne plaće isplaćene u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku, a u slučaju da smrt ili teška invalidnost nisu posljedica nesreće na poslu, u visini dvije prosječne plaće ostvarene u FBiH. Radniku se isplaćuje i naknada u slučaju smrti užeg člana porodice u visini dvije prosječne plaće isplaćene u FBiH prema zadnjem objavljenom statističkom podatku. Zaposleni ili članovi njihovih porodica ovo pravo ostvaruju podnošenjem zahtjeva za dodjelu naknade na osnovu izvoda iz matične knjige umrlih, a uplate se vrše na transakcijske račune zaposlenika.
- Otpremnina prilikom odlaska u penziju isplaćuje se zaposlenicima u visini pet ostvarenih mjesecnih plaća radnika u prethodnom periodu ili pet prosječnih plaća Federalnog zavoda isplaćenih prije mjeseca u kojem zaposlenik odlazi u penziju ako je to za njega povoljnije.

Naknade troškova zaposlenih obračunate su i isplaćene u skladu sa zakonskim propisima i internim aktima Federalnog zavoda.

Preporuka:

- **evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 13.969.271 KM, što predstavlja 0,58% ukupnih rashoda i izdataka Federalnog zavoda. Strukturu ovih izdataka čine: izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (7.614.308 KM), ugovorene i druge posebne usluge (4.377.279 KM), izdaci za energiju (509.971 KM), izdaci za osiguranje, bankarske usluge i usluge platnog prometa (483.083 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (313.509 KM), izdaci za tekuće održavanje (300.954 KM), unajmljivanje imovine, opreme i opreme (241.642 KM), putni troškovi (65.707 KM) i izdaci za usluge prevoza i goriva (62.818 KM).

Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge iskazani su u iznosu od 7.614.308 KM i najvećim dijelom se odnose na poštanske usluge (7.022.001 KM).

Poštanske usluge realizovane su na osnovu ugovora sa HP d.o.o. Mostar i JP BH Pošta d.o.o. Sarajevo koji su zaključeni 2007. godine na neodređeno vrijeme i još su u primjeni. Ugovorima su utvrđene naknade za obavljenu isplatu prava penzionerima u iznosu od 1% na ukupan iznos prava koji se treba isplatiti. Obavljenom revizijom utvrđeno je da se poštuju ugovorene cijene naknada za izvršene usluge. Federalni zavod je putem Federalnog ministarstva prometa i komunikacija u aprilu 2022. godine poslao dopis Javnim poštanskim operatorima u FBiH („JP BH Pošta“ d.o.o. Sarajevo i „Hrvatska pošta Mostar“ d.o.o. Mostar), kojim je traženo da se cijena poštanskih usluga snizi. U zajedničkom odgovoru na navedeni dopis Javni poštanski operateri su istaknuli kako nije moguće sniziti cijenu navedenih usluga budući da su poštanske usluge i cijene, u skladu sa Zakonom o poštama BiH i Zakonom o poštanskom prometu FBiH, isključivo pod državnom kontrolom/nadzorom.

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu od 4.377.279 KM, a najznačajnije se odnose na: izdatke za hardverske i softverske usluge (2.469.415 KM), izdatke za usluge instituta za medicinsko vještačenje (966.986 KM), izdatke za fizičko osiguranje objekata (215.475 KM), izdatke za naknade skupštinskim zastupnicima (149.748 KM) i troškove spora (114.193 KM).

Izdaci za hardverske i softverske usluge iskazani su u iznosu od 2.469.415 KM, a najznačajniji se odnose na Elektronski računarski centar zdravstava i penzijskog osiguranja d.o.o. Sarajevo (ERC ZIPO) za usluge obrade podataka na opremi u vlasništvu Federalnog zavoda i sistemskom softveru u najmu ERC ZIPO u vrijednosti od 1.594.440 KM, a ugovor za usluge servisiranja i održavanja računara i računarske opreme u vrijednosti od 19.235 KM.

Obavljenom revizijom utvrđeno je da je ugovor sa dobavljačem ERC ZIPO za usluge obrade podataka zaključen na period od 12 mjeseci i u primjeni je od 1. 11. 2019. godine, uz mogućnost produživanja za još 12 mjeseci ukoliko neka od ugovorenih strana ne odluči da ga raskine. Vrijednost ugovorenih usluga iznosi maksimalno 1.594.440 KM s PDV-om na godišnjem nivou. Osim toga, Federalni zavod obavezan je po ovom ugovoru refundirati i iznos najamnine za sistemski softver u iznosu od 9.884 USD mjesečno (odnosno protuvrijednost u KM na dan plaćanja fakture prema važećem kursu USD), a zaključen nakon što je Upravni odbor dao saglasnost na njegovo zaključivanje.

Nakon provedenog konkurentskog postupka za nabavku usluga servisiranja i održavanja računara i računarske opreme sa odabranim dobavljačem ERC ZIPO d.o.o. zaključen je Ugovor 6. 7. 2021. godine na period od godinu dana u vrijednosti od 40.859 KM sa PDV-om.

Izdaci za usluge instituta za medicinsko vještačenje iskazani su u iznosu od 966.986 KM, a odnose se na usluge medicinskog vještačenja u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja po osnovu Ugovora od 7. 5. 2014. godine između Federalnog zavoda i instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja. Medicinsko vještačenje realizuje se davanjem Nalaza, ocjene i mišljenje u skladu sa Zakonom o PIO, Zakonom o osnivanju instituta, podzakonskim aktima i međunarodnim ugovorima. Za potrebe Federalnog zavoda Institut obavlja sljedeća medicinska vještačenja: medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja – radne sposobnosti, sposobnosti za rad i privređivanje i nesposobnosti za samostalan život i rad; medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja - fizičke onesposobljenosti, uključujući postotak odnosno stepen onesposobljenosti; medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja po međunarodnim ugovorima (INO osiguranje) i medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja u drugostepenom postupku po žalbama iz prethodno navedenih stavki. Za usluge koje su predmet ugovora primjenjuje se važeći Cjenovnik usluga.²⁵ Uvidom u fakture utvrdili smo da se usluge fakturišu u skladu sa Ugovorom.

Izdaci za fizičko osiguranje objekta odnose se na usluge zaštite ljudi i imovine. Zaštita ljudi i imovine podrazumijeva obavljanje fizičke zaštite putem zaštitarske službe u toku radnog vremena i putem tehničkih sredstva protuprovalne i protupožarne zaštite tokom neradnih dana. Sredstvima tehničke zaštite pokriva se prostori objekata osjetljivi sa aspekta provale i požara, koji su priključeni na Centralni nadzorni sistem uz angažovanje interventne ekipe u slučaju signala provale i požara. Tokom 2021. godine zaključeni su ugovori sa agencijama za zaštitu ljudi i imovine putem procesa javnih nabavki za potrebe organizacionih službi u Mostaru, Sarajevu, Tuzli, Bihaću i Goraždu. Uvidom u fakture i ugovore utvrdili smo da se obračun i fakturisanje usluge vrši u skladu sa zaključenim ugovorima.

Naknade skupštinskim zastupnicima (149.748 KM) odnose se na naknade Upravnom odboru u iznosu od 133.174 KM i Nadzornom odboru u iznosu od 16.574 KM.

Prema Zakonu o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH²⁶ mjesечna naknada za rad predsjednika i članova upravnog i nadzornog odbora ili upravnog vijeća odnosno stručnog savjeta regulisane su ugovorom koji se zaključuje na period utvrđen aktom o osnivanju ili statutom institucije uz pisano saglasnost premijera Vlade Federacije BiH.

Naknade za rad Upravnog odbora iskazane su u iznosu od 133.174 KM. Mjesečna naknada za rad predsjednika i članova upravnog odbora regulisane su ugovorom koji je zaključen na period utvrđen Zakonom o organizaciji PIO-a, na koje je Vlada FBiH dala saglasnost 20. 10. 2021. godine. Tokom 2021. godine predsjedniku i članovima Upravnog odbora obračunavana je i isplaćivana naknada u visini 1,6 prosječne neto plate isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku i članovima u visini 80% iznosa naknade predsjednika, obračunate i isplaćene do iznosa propisanog Zakonom o platama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 26/12

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 12/09

Naknade za rad nadzornog odbora iskazane su u iznosu od 16.574 KM, a isplaćene su na osnovu ugovora o angažovanju, koji su sa predsjednikom i članovima Nadzornog odbora zaključeni na period od dvije godine. Ugovorima je utvrđena mjeseca naknada u visini 1,6 prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku i članovima u visini 80% iznosa naknade predsjednika. Obavljenom revizijom utvrdili smo da je članovima Nadzornog odbora isplaćivana mjeseca naknada po održanoj sjednici. Ugovorima zaključenim sa članovima nadzornog odbora definisano je da će se naknade isplaćivati po održanoj sjednici i prisustvu na njoj.

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 2.357.273.479 KM i predstavljaju 98% ukupnih rashoda Federalnog zavoda. Struktura tekućih transfera i drugih tekućih rashoda je sljedeća: tekući transferi pojedincima (2.356.803.504 KM) i tekući transferi neprofitnim organizacijama (469.975 KM).

7.1.2.3.1 Tekući transferi pojedincima

Tekući transferi pojedincima iskazani su u iznosu od 2.356.803.504 KM i u odnosu na planirane manje su ostvareni za 26.910.790 KM ili (1,1%). Prema prezentovanim podacima iz evidencija koje se vode u Federalnom zavodu realizacija tekućih transfera odnosi se na penzije koje su planirane i realizovane, a njihova struktura prikazana je u tabeli:

u KM

Redni broj	KONTO	Naziv transfera	Finansijski plan za 2021. godinu uključujući i preraspodjеле	Realizacija sredstava za 2021. godinu	Indeks 5/4x 100
1	2	3	4	5	6
1.	614211	Isplata penzija na teret PIO	2.047.714.964	2.040.265.642	99,64
2.	614211	Isplate penzija iz redovnih doprinosa- Zakon o PIO	2.045.404.072	2.037.987.579	99,64
3.	614211	Isplata naknada za fizičku onesposobljenost	2.310.892	2.278.063	98,58
4.	614211	Penzije na teret Budžeta FBiH	300.510.752	281.947.875	93,82
5.	614211	Penzije ostvarene po osnovu člana 36. Zakona o PIO	162.490.529	154.286.330	94,95
6.	614211	Penzije po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata na teret Budžeta FBiH	95.630.015	88.506.547	92,55
7.	614211	Penzije po Zakonu o pravima boraca i članova njihovih porodica na teret Budžeta FBiH po članu 56.stav (a).	14.089.106	13.080.287	92,84
8.	614211	Penzije po članovima 70. i 71. Zakona o PIO	12.817.916	11.873.477	92,63
9.	614211	Zakon o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica član 24.	4.917.702	3.947.414	80,27
10.	614211	Penzije po Zakonu o službi u vojsci FBiH na teret Budžeta FBiH član 52.	1.555.503	1.510.732	97,12
11.	614211	Penzije po članu 129.stav (c) Zakona o pio prava po osnovu pripadnosti bišvoj JNA na teret Budžeta FBiH	3.164.549	2.922.471	92,35
12.	614211	Razlike do minimalnih penzija po osnovu odluka Vlade FBiH	5.845.432	5.820.617	99,58
13.	614212	Doprinos za zdravstveno osiguranje na teret penzija	27.978.578	27.090.596	96,83
14.	614218	Naknade za troškove sahrane	7.500.000	7.499.391	100,00
15.	614239	Ostali transferi pojedincima	10.000	0	0
16.	6142	Transferi pojedincima po osnovu penzijskog osiguranja	2.383.714.294	2.356.803.504	98,87

U Glavnoj knjizi nije omogućena evidencija tekućih transfera po vrstama ostvarenih prava korisnika, kako je Budžetom FBiH za 2021. godinu odobreno, već je iskazan zbirni podatak iz kojeg se ne može utvrditi struktura navedenih troškova, odnosno prava po osnovu kojih se vrši isplata penzija (penzije iz redovnih doprinosa sadrže i određena prava po drugim osnovama). Prema prezentovanim podacima, pomoćna evidencija koju vodi Federalni zavod osigurava podatke o ukupnom iznosu sredstva koji terete Budžet FBiH, a odnose se na finansiranje povoljnih penzija.

U Glavnoj knjizi Trezora nije osigurana kontrola utroška, niti je poznato koliko sredstava je utrošeno iz Budžeta FBiH za isplatu penzija ostvarenih po povoljnim uslovima, te da li se sredstvima iz doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje finansiraju rashodi koji nisu utvrđeni članom 125. Zakona o PIO.

Penzije isplaćene iz redovnih doprinosa realizovane su u iznosu od 2.040.265.642 KM i u odnosu na planirane Finansijskim planom (2.047.704.072 KM) manje su ostvarene za 9.749.322 KM. U novembru 2021. godine izvršena je unutrašnja preraspodjela sredstava kojom je navedena pozicija umanjena za 2.300.000 KM. Njihovu strukturu čine: penzije iz redovnih doprinosa po Zakonu o PIO (2.037.987.579 KM) i naknade za fizičku onesposobljenost (2.278.063 KM).

- Penzije po Zakonu o PIO koje se finansiraju iz redovnih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje su penzije ostvarene na osnovu staža osiguranja, koji može biti sa efektivnim trajanjem i sa uvećanim trajanjem. U staž osiguranika sa efektivnim trajanjem računa se vrijeme koje je osiguranik, poslije 15. godine života, proveo u obaveznom ili dobrovoljnem osiguranju i za koji je uplaćen doprinos. Osiguraniku u obaveznom osiguranju u staž osiguranja sa efektivnim trajanjem računa se vrijeme provedeno u radu sa punim radnim vremenom ili nepunim radnim vremenom ako je radno vrijeme u skladu sa propisima o radu izjednačeno sa punim radnim vremenom. U staž osiguranja sa uvećanim trajanjem računa se vrijeme u kojem je osiguranik radio na teškom, opasnom i po zdravlje štetnom radnom mjestu, kao i na radnom mjestu na kojem osiguranik nakon navršenih određenih godina života ne može uspješno obavljati svoju profesionalnu djelatnost. Stepen uvećanja staža osiguranika zavisi od prirode posla, a može iznositi najviše 50%.
- Naknada za fizičku onesposobljenost ostvaruje se u slučaju kada je osiguranik pretrpio gubitak, ozbiljnu povredu ili onesposobljenost organa ili dijelova tijela, bez obzira da li je to prouzrokovalo invalidnost ili ne. Pravo na naknadu imaju osiguranici čija je fizička onesposobljenost od najmanje 30% nastala kao rezultat povrede na radu ili bolesti uzrokovane radom. Osnov za novčanu naknadu je najniži utvrđeni iznos penzije u skladu sa ovim Zakonom, a novčana naknada se utvrđuje prema procentu fizičke onesposobljenosti i izražava u odgovarajućem procentu od osnova u skladu sa stavom (5) člana 67. Zakona o PIO.

Penzije koje se isplaćuju na teret Budžeta FBiH u evidencijama Federalnog zavoda iskazane su u iznosu od 281.947.875 KM i u odnosu na planirane manje su ostvareni za 18.562.877 KM. Njihovu strukturu čine: penzije ostvarene po osnovu člana 36. Zakona o PIO (154.286.330 KM), Zakona o prijevremenom povolnjijem penzionisanju boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata (88.506.547 KM), Zakona o pravima boraca i članova njihovih porodica (13.080.287 KM), Zakon o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica (3.947.414 KM), Zakona o službi u vojsci u FBiH (1.510.732 KM), prava po osnovu pripadnosti bivšoj JNA u skladu sa stavom (c) člana 129. Zakona o PIO (2.922.471 KM), penzije ostvarene po osnovu članova 70. i 71. ovog Zakona o PIO (11.873.477 KM) i razlike do najnižih penzija po osnovu odluka Vlade FBiH u vezi sufinansiranja najnižih iznosa penzija ostvarenih po povoljnim uslovima čiji je iznos manji od iznosa najniže isplaćene penzije ostvarene po Zakonu o PIO (5.820.617 KM).

- Penzije po Zakonu o PIO ostvarene po osnovu člana 36. realizuju se korisnicima koji su uzeli učešće u pripremama za odbranu BiH, odnosno kojima se u penzijski staž, kao poseban staž u dvostrukom trajanju računa vrijeme koje su proveli u odbrani BiH u periodu od septembra 1991. do decembra 1995. godine, na osnovu uvjerenja po kojima se ovaj period priznaje u penzijski staž. Za pokriće dijela visine penzije po osnovu priznatog staža za ostvarene penzije po Zakonu o PIO, sredstva se osiguravaju iz Budžeta FBiH.
- Penzije po Zakonu o PIO ostvarene po osnovu članova 70. i 71. ovog Zakona odnose se na porodične penzije udovice i udovca, a u slučaju smrti osiguranika. Navedenim članovima utvrđena su prava na porodičnu penziju supružnika, ko ostvaruje pravo na porodičnu penziju, kao i uslovi koje treba ispunjavati da bi ostvario prava po ovom osnovu. Izuzetno od uslova propisanih navedenim članovima (stav (9) člana 70. i stav (8) člana 71. Zakona o PIO) propisani su uslovi koje treba ostvariti udovica ili udovac šehida ili poginulog branioca koje se finansiraju iz Budžeta FBiH.
- Prema Zakonu o prijevremenom povolnjijem penzionisanju boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata, za korisnike penzija koji ostvare pravo na povoljniju penziju, u skladu sa ovim Zakonom, isplata penzija finansira se u omjeru 50% iz sredstava Federalnog zavoda, 50% iz Budžeta FBiH, sve dok korisnik penzije ne ispuni uslove za starosnu penziju prema Zakonu o PIO. Nakon toga, iz Budžeta FBiH će se finansirati samo razlika iznosa penzije koja se isplaćuje i penzije obračunate prema Zakonu o PIO.

Federalni zavod vrši mjesecni obračun potrebnih sredstava za svakog korisnika i dostavlja Ministarstvu finansija za plaćanje sa JRT. Osim toga, Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike dostavlja podatke o broju korisnika i iznosima koji idu na teret Budžeta FBiH u formi Izvještaja na mjesecnom nivou, koje ono kao takve prihvata, bez prethodne kontrole.

- Prema Zakonu o pravima boraca i članova njihovih porodica realizovane penzije tokom 2021. godine iskazane su u evidencijama Federalnog zavoda u iznosu od 13.080.287 KM. Federalni zavod donosi privremena rješenja pripadnicima Oružanih snaga, od dana stupanja na snagu ovog Zakona, koji su pod uslovima i na način utvrđen federalnim propisima ostvarili status ratnih vojnih invalida zbog nejasnoća i nedorečenosti odredaba člana 31a. i 31b. navedenog Zakona u određivanju visine penzije. Odredbama člana 57a. ovog Zakona propisano je da će se sredstva za pokriće ovih obaveza osigurati u Budžetu FBiH. Federalni zavod je u prethodnom periodu, putem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, u više navrata tražio rješenje ovog pitanja, te upućivao Urgenciju-Inicijativu u kojoj je navodio da Federalni zavod donosi isključivo privremena rješenja u akontativnom iznosu, u visini najniže penzije, a također je navodio da se zbog dužine čekanja na dopunu Zakona, stvaraju sve veća opterećenja u budućnosti po Budžet FBiH, jer će se po donošenju konačnih rješenja morati isplatiti sve razlike u visini penzije od dana ostvarivanja prava.

Federalni zavod je u prethodnom periodu u više navrata dostavljao Inicijativu za izmjene i dopune Zakona o pravima boraca i članovima njihovih porodica Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata. Do okončanja revizije nema saznanja o poduzimanju aktivnosti ministarstava na izmjeni i dopuni ovog Zakona.

- Zakonom o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica (član 24) i Zakonom o PIO (član 129) utvrđeno je da će se sredstva za pokriće obaveza nastalih po ovom Zakonu u ukupnom iznosu finansirati iz Budžeta FBiH.
- Zakonom o službi u Vojsci FBiH i članom 129. Zakona o PIO Federalni zavod je do 31. 12. 2021. godine donio rješenja o pravima na penziju za 307 korisnika. Sredstva za finansiranje obaveza nastalih po ovom Zakonu finansirati će se 50% iz Budžeta, a 50% iz sredstava Federalnog zavoda u skladu sa članom 52. ovog Zakona.

Zakonom o PIO član 129. stav(c) uređeno je da će se vojnim osiguranicima, pripadnicima bivše JNA državljanima BiH, korisnicima penzija koji imaju prebivalište na teritoriji Federacije BiH, penzija isplaćivati u visini od 50% iznosa penzije određene u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu Zakona. Sredstva za isplatu ovih penzija osiguravaju se u Budžetu FBiH.

Tokom 2021. godine Federalni zavod nije vršio usklađivanje penzija koje je propisano članom 79. Zakona o PIO. Usklađivanje penzija se vrši 15. aprila svake godine na način da se vrši u visini zbiru 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto domaćeg proizvoda u FBiH u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Prema pisanom obrazloženju odgovorne osobe, usklađivanje nije izvršeno jer je, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku koji se objavljaju kvartalno, procjena stope rasta/pada bruto društvenog proizvoda (BDP) za sva četiri kvartala 2020. godine bila negativna. Drugi pokazatelj u formuli za usklađivanje penzija je Index potrošačkih cijena (CPI), gdje je u obavještenju Federalnog zavoda za statistiku objavljenom 20. 1. 2021. godine iskazan zvaničan pokazatelj negativne stope rasta Indeksa potrošačkih cijena (indeks 99,1 – prosjek CPI 2020 /prosjek CPI 2019). Shodno tome, a na osnovu člana 79. Zakona o PIO, koji navodi da se usklađivanje vrši na osnovu objavljenih podataka Federalnog zavoda za statistiku, nije vršeno usklađivanje penzija (oba pokazatelja: BDP i CPI, bila negativna).

Vlada FBiH 21. 7. 2021. godine donijela je Uredbu o jednokratnom novčanom iznosu penzije kao podrške penzionerima u FBiH, u svrhu poboljšanja materijalnog položaja korisnika, a radi dodatnih troškova zdravstvene zaštite koji su nastali kao posljedica pandemije COVID 19 (120 KM korisnicima koji ostvaruju pravo do visine zajamčene penzije i 100 KM korisnicima koji ostvaruju pravo preko visine zajamčene penzije).

Osim navedenog, 22. 12. 2021. godine Vlada FBiH donijela je Uredbu o novčanom iznosu penzije kao podrška penzionerima u FBiH, a u svrhu poboljšanja materijalnog položaja korisnika, a radi dodatnih troškova zdravstvene zaštite koji su nastali kao posljedica pandemije COVID 19 (iznos od 50 KM isplaćen korisnicima koji su zatečeni u isplati na dan stupanja na snagu Uredbe).

U 2021. godini, u skladu sa članom 78. stav (1) Zakona o PIO izvršeno je usklađivanje vrijednosti općeg boda koji je porastao sa 15,15 KM na 15,61 KM, koji se usklađuje sa porastom bruto plaće u prethodnoj godini. Federalni zavod priprema prijedlog usklađivanja vrijednosti boda na osnovu zvanično objavljenog podatka Federalnog zavoda za statistiku nakon čega se dostavlja Vladi FBiH na saglasnost. Vlada FBiH 20. 5. 2021. godine dala je Saglasnost na vrijednost općeg boda. Sredstva se obezbjeđuju iz prihoda od doprinosa, a pripadajući dio iz Budžeta FBiH (usklađivanje penzija se planira u Finansijskom planu na osnovu porasta BDP-a, prema raspoloživim statističkim podacima Federalnog zavoda za statistiku).

Doprinosi za zdravstveno osiguranje na teret penzija iskazani su u iznosu od 27.090.596 KM i u odnosu na planirane manje su ostvareni za 1.087.982 KM. Unutrašnjom preraspodjelom ova pozicija je umanjena za iznos od 200.000 KM. Doprinosi za zdravstveno osiguranje na teret penzija isplaćuju se na osnovu Zaključka Vlade FBiH iz 2003. godine. Zaključkom je podržan prijedlog Federalnog ministarstva zdravstva i Ministarstva rada i socijalne politike da se međusobne obaveze i potraživanja Federalnog zavoda i Federalnog ministarstva zdravstva zaključno sa 31. 8. 2003. godine otpisu, a da ubuduće Federalni zavod nastavi plaćati doprinos za zdravstveno osiguranje penzionera u visini od 1,2% od penzije.

Naknade za troškove sahrane iskazane su u iznosu od 7.499.391 KM. Procedura ostvarivanja prava na ovu naknadu regulisana je Pravilnikom o naknadi troškova sahrane u slučaju smrti korisnika penzije, koji je Upravni odbor usvojio 27. 2. 2018. godine, a saglasnost na njega dala je Vlada FBiH 7. 6. 2018. godine. Pravilnikom su uređena prava korisnika, odnosno ko je umrli korisnik, ko ostvaruje pravo na naknadu, koji se troškovi smatraju troškovima sahrane, rokovi i pokretanje postupka za naknadu, podnošenje zahtjeva i dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev. Zahtjev se podnosi u Federalnom zavodu najkasnije tri mjeseca od smrti korisnika penzije. Finansijskim planom Federalnog zavoda planirane su naknade za troškove sahrane i odobrene budžetom u iznosu od 5.000.000 KM. Međutim, zbog povećanog broja zahtjeva tokom godine, izvršena je preraspodjela sredstava 15. 11. 2021. godine kojom je navedena pozicija povećana za iznos od 2.500.000 KM.

Obavljenom revizijom konstatovali smo da se isplate naknada za troškove sahrane ne vrše u roku od 60 dana od dana zaprimanja zahtjeva. Navodimo primjer da je u mjesecu novembru 2021. godine (15. 11. 2021. godine) donesene odluke o naknadi troškova sahrane za zahtjeve podnesene u mjesecu julu 2021. godine, dok su u mjesecu decembru 2021. godine donesene odluke o isplati naknada za podnesene zahtjeve u augustu i septembru 2021. godine.

Prema prezentovanim podacima tokom 2021. godine zaprimljeno je 22.224 zahtjeva, a od tog broja odlučeno je u 19.224 zahtjeva, i to 18.182 pozitivno i 1.042 negativno. Također je navedeno da je zaprimljeno 318 prigovora na odluke o naknadi troškova sahrane, od kojih se po 264 prigovora postupilo (230 negativno i 34 pozitivno), dok će se ostali rješavati u narednoj godini. U toku je devet sudskih postupaka koje su pokrenule nezadovoljne stranke.

Preporuke:

- *u saradnji s Federalnim ministarstvom finansija osigurati knjigovodstveno evidentiranje izdataka za penzije po vrsti ostvarenih prava korisnika;*
- *zahtjeve za isplate troškova sahrane rješavati i isplaćivati u rokovima utvrđenim Pravilnikom o naknadi troškova sahrane u slučaju smrti korisnika penzije.*

7.1.2.3.2 Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 469.775 KM i odnose se na liječenje penzionera preko udruženja penzionera. Sporazumom o kriterijima utroška i načinu realizacije dodijeljenih sredstava zaključenog 17. 2. 2021. godine sa savezima penzionera u FBiH je utvrđeno da se sredstva u iznosu 470.000 KM tokom 2021. godine dodjeljuju Savezu udruženja penzionera FBiH (385.550 KM) i Savezu kantonalnih udruženja Mostar (84.450 KM). Kriterij za raspodjelu ukupno dodijeljenih sredstava između saveza zasnovan je isključivo na broju penzionera koji se vode u njihovim evidencijama. Sporazumima je utvrđeno da će savezi kojima se sredstva dodjeljuju koristiti ih na način i uz kriterije propisane njihovima internima aktima, a Federalni zavod vršit će prenos sredstava na transakcijske račune saveza po podnesenim zahtjevima koji sadrže dokumentaciju o korištenju usluga koje su predmet ovog sporazuma, uz iskazanu vrijednost usluge za svaki konkretni zahtjev. Potpisnici sporazuma su obavezni dodijeljena sredstva iskoristiti do 31. 12. 2021. godine, a zahtjeve za plaćanje usluga dostaviti najkasnije do kraja januara 2022. godine. Sporazumom je propisano da su oba saveza do kraja prvog kvartala 2022. godine dužna izraditi zajednički izvještaj o korištenju sredstava i dostaviti Federalnom zavodu. Predmetni izvještaji su Federalnom zavodu dostavljeni u utvrđenom roku.

7.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizovani su u iznosu od 2.053.840 KM i odnose se na: nabavku postrojenja i opreme (1.736.496 KM) i ulaganja u građevinske objekte (317.344 KM).

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja

Gotovina u blagajni i na transakcijskim računima iznosi 1.986.430 KM, a odnosi se na izdvojena novčana sredstva (1.984.684 KM) i gotovinu u blagajni (1.786.KM).

Zakonom o trezoru u FBiH propisano je da JRT posluje isključivo u domaćoj valuti (konvertibilna marka), te da transakcije u stranoj valuti nije moguće realizovati, odnosno isplate penzija korisnicima koji sa prebivalištem u inostranstvu nije moguće vršiti preko JRT-a, jer je za međunarodni platni promet potrebno imati račun u stranoj valuti. Zbog navedenog, prelaskom Federalnog zavoda na trezorsko poslovanje transakcijski račun u domaćoj valuti otvoren kod UniCredit banke ostao je aktivan. Na ovaj račun sa JRT izvršava se prenos sredstava neophodnih za isplatu ino penzija (na osnovu naloga Federalnog zavoda), nakon čega se sredstva konvertuju i prebacuju na aktivne devizne račune, odnosno deset deviznih računa otvorenih kod UniCredit banke d.d. Mostar u različitim valutama (devizni računi u sljedećim valutama: EUR, SEK, CHF, HRK, USD, AUD, DKK, GBP, CAD i NOK) sa kojih se vrši isplata penzija korisnicima. **Nije izvršena izmjena Zakona o PIO u dijelu koji se odnosi na isplatu ino penzija, definisano članom 114. ovog Zakona, na način da Federalni zavod isključivo za isplatu penzija korisnicima u inostranstvo može koristiti račun otvoren u poslovnoj banci u BiH.**

Tokom 2021. godine, osim sredstava pristiglih sa JRT-a na aktivni račun na UniCredit banku pristizale su razne uplate, a iz izvoda uzetih u uzorak utvrdili smo da se uplate odnose na: povrate penzija, uplate po osnovu raznih obustava iz penzija, uplate po zaključenim sporazumima o nagodbi, povrat naknada za troškove sahrane, uplate po osnovu izdatih računa od kupaca sa kojima su zaključeni ugovori, uplate rata po presudama rješenim u korist Federalnog zavoda, uplate od Federalnog zavoda za zapošljavanje po osnovu više projekata za zapošljavanje i razni drugi prilivi koji se nesmetano uplaćuju. Navedeni račun Federalnog zavoda je aktivan, a obveznici svoje obaveze prema Federalnom zavodu i dalje plaćaju na transakcijski račun Federalnog zavoda umjesto na JRT FBiH. Osim toga, sa navedenog računa Federalni zavod je isplaćivao određene obaveze koje se odnose na: plaćanje troškova spora advokatima, isplate naknada korisnicima po sudskim rješenjima, troškovi принудне naplate po rješenjima. Navedene isplate sa izvoda uzetih u uzorak nisu materijalno značajne, međutim ukupan iznos priliva i odliva sa ovog računa nismo u mogućnosti procijeniti. Federalni zavod od 1. 1. 2021. godine na JRT vrši prenos sredstava akumuliranih na transakcijskom računu na mjesecnom nivou u skladu sa instrukcijom Federalnog ministarstva finansija.

Namjenski stambeni račun i namjenski privatizacijski račun

Federalni zavod u 2021. godini raspolagao je sa dva namjenska računa otvorena kod: Intesa Sanpaolo banke (stambeni račun) i kod UniCredit banke (privatizacijski račun). Promet na namjenskim računima odvijao se tokom 2020. i 2021. godine i nije evidentiran u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda. Prema Instrukciji Federalnog ministarstva finansija samo je uneseno početno stanje iskazano na ovim računima prelaskom na poslovanje preko JRT (1. 1. 2020. godine) i to za: namjenski transakcijski račun za stanove u iznosu od 1.255.445 KM i namjenski transakcijski račun za privatizaciju u iznosu od 729.295 KM. Međutim, u prethodnim godinama nije izvršen transfer novca na JRT, već su sredstva ostala na transakcijskim računima Federalnog zavoda.

Namjenski stambeni račun otvoren kod Intesa Sanpaolo banke preko kojeg su se tokom cijele 2021. godine (kao i prethodne godine) odvijale novčane transakcije, a knjigovodstveno evidentiranje nije izvršeno, samo je uneseno početno stanje u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija. Na namjenski račun za prodaju stanova vrši se uplata rata za kupovinu stanova u vlasništvu Federalnog zavoda, zakupnine za izdate stanove, obustave od penzija za kupovinu ili zakup stanova. Po Zakonu o dodjeli, vraćanju u posjed i prodaji stanova (član 13.) 70 % od ukupnih uplata prenosi se na račun općina na čijem se području nalazi stan, a 30% je prihod Federalnog zavoda.

Tokom 2021. godine redovno je vršeno plaćanje općinama, ali promet po navedenom računu (osim unesenog početnog stanja od 1.255.389 KM) knjigovodstveno nije evidentiran, Federalni zavod nije oprihodovao pripadajućih 30% uplaćenih sredstava, niti je zatvorio obaveze za dugoročne plasmane evidentirane u poslovnim knjigama u prethodnom periodu. Stanje na 31. 12. 2021. godine iznosilo je 1.448.747 KM.

Namjenski privatizacijski račun otvoren kod UniCredit banke d.d. Mostar za uplatu sredstava privatizacije preko kojeg su se odvijale transakcije, koje nisu knjigovodstveno evidentirane u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda. U poslovne knjige uneseno je samo početno stanje ovog računa u iznosu od 729.295 KM. Tokom 2020. godine po Odluci Vlade Zeničko-dobojskog kantona izvršena je uplata u iznosu od 360.000 KM sredstava za sanaciju i osiguranje osnovnog kapitala Federalnog zavoda, dok tokom 2021. godine nije bilo uplata na navedeni račun. Stanje na 31. 12. 2021. godine iznosilo je 1.089.233 KM.

Stanje novčanih sredstava iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora i u finansijskim izvještajima sačinjenim na osnovu evidentiranih podataka u Glavnoj knjizi ne odgovara stvarnom stanju novčanih sredstava iskazanih na računima Federalnog zavoda zaključno sa 31. 12. 2021. godine. Ukupna novčana sredstva iskazana u finansijskim izvještajima manja su za 558.605 KM (553.295 KM razlika sredstava na namjenskim računima i 5.310 KM sredstva na deviznim računima) u odnosu na stvarno stanje, jer je u finansijskim izvještajima iskazano samo početno stanje namjenskih računa.

Međutim, krajem 2021. godine Federalni zavod je uputio Federalnom ministarstvu finansija Prijedlog odluke o otvaranju namjenskih podračuna u sklopu JRT za namjenske podračune: stambeni i privatizacijski račun.

Federalno ministarstvo finansija dostavilo je Odgovor u kojem je navedeno da prema raspoloživim informacijama, te važećoj zakonskoj regulativi ne radi se o namjenskim računima, ta nema zakonske osnove za otvaranje posebnih namjenskih računa. U vezi sa navedenim stav Federalnog ministarstva finansija je da namjenski računi ne mogu biti otvoreni. U pogledu stambenog računa stav Ministarstva je da može ostati privremeno otvoren, a da se akumulirana sredstva prenose na JRT na mjesecnom nivou, dok privatizacijski račun treba zatvoriti.

Federalni zavod postupio je u skladu sa instrukcijama Federalnog ministarstva finansija. Na JRT je 28. 1. 2022. godine sa privatizacijskog računa izvršen je prenos sredstava u iznosu od 1.089.215 KM, a 31. 1. 2022. godine privatizacijski računa na zahtjev Federalnog zavoda je zatvoren. Također, 27. 1. 2022. godine sa stambenog računa izvršen je prenos sredstava u iznosu od 1.300.000 KM, a stanje stambenog računa nakon prenosa iznosilo je 81.349 KM (tokom januara 2022. godine do momenta prenosa sredstava na JRT na stambeni namjenski račun uplaćeno je 28.435 KM, dok je sa računa izvršena isplata općinama u iznosu od 95.636 KM i naknade banci u iznosu od 197 KM).

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 24.287.102 KM, a čine ih: ostala potraživanja (16.288.360 KM) i potraživanja za isporučenu robu i usluge (7.998.742 KM).

Ostala potraživanja iskazana su u iznosu od 16.288.360 KM, a struktura im je sljedeća: potraživanja po vansudskim poravnanjima - doprinosi (11.445.270 KM), potraživanja za preplate penzija iz prethodnih godina (4.334.556 KM), potraživanja za PDV-e (269.908 KM) i sumnjiva i sporna potraživanja (238.625 KM).

Potraživanja po vansudskim poravnanjima iskazana su u iznosu od 11.445.270 KM, a odnose se na poravnanja koja je Federalni zavod zaključio sa dužnicima - obveznicima doprinosa, kao i sa korisnicima kojima je u prethodnom periodu isplaćen viši iznos penzija (preplata penzija iz prethodnog perioda).

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 238.625. KM, a najznačajniji se odnose na: ERC ZIPO d.o.o. Sarajevo (155.499 KM), Pilavić Zifet (28.272 KM), Duvnjak Dževad (20.900 KM), Castelo d.o.o. Kakanj (13.381 KM), Metromedia d.o.o. Sarajevo (12.020. KM) i Mitex Sarajevo (5.760 KM).

Potraživanja za isporučenu robu i usluge iskazana su u iznosu od 7.998.742 KM, a čine ih: potraživanja po Sporazumu o izmirenju duga po Zakonu o naplati i djelimičnom otpisu duga²⁷ (7.900.065 KM) i potraživanja od kupaca za obavljene usluge (98.677 KM).

Potraživanja po sporazumu Zakona o naplati i djelimičnom otpisu duga iskazana su u iznosu od 7.900.065 KM i odnose se na 11 Sporazuma o izmirenju duga („Global ispat“ d.o.o. Lukavac, Fabrika termoplastike „Progres“ Kakanj, „Livnica“ d.d. Vareš, DP „Saniteks“ d.d. Velika Kladuša, „Hidrotehnika“ d.o.o. Kladanj, „Bosna GP“ Sarajevo, „Barit“ d.o.o. Kreševo, „BNT“ traktori i autodizalice d.o.o. Novi Travnik, „Olimp“ d.d. Gračanica, Tvorница papirne ambalaže „Grafopak“ d.o.o. Gračanica i „Rudarinvest“ d.o.o. Banovići. Prema dostavljenom Pregledu dužnika sa kojima je potpisani Sporazum o izmirenju duga utvrđen je da je za sve dužnike dug dospio u cijelosti.

Federalni zavod je od Porezne uprave FBiH više puta (posljednji put 28. 1. 2022) tražio Informaciju o obveznicima uplate doprinosa po osnovu Sporazuma o izmirenju duga po Zakonu o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a neuplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje za sljedeće dužnike: „Barit“ d.o.o. Kreševo, „BNT“ traktori i autodizalice“ d.o.o. Novi Travnik, „Olimp“ d.d. Gračanica, Tvorница papirne ambalaže „Grafopak“ d.o.o. Gračanica i „Rudarinvest“ d.o.o. Banovići. Navedeni dužnici su u nadležnosti Kantonalne porezne uprave, područni ured Tuzla i Kantonalne porezne uprave, područni ured Novi Travnik. Kantonalni porezni ured Tuzla je 14. 3. 2022. dostavio odgovore na tražene informacije u kojima je detaljno obrazloženo stanje dugovanja, kao i poduzete radnje, zaključeni sporazumi o plaćanju u ratama tokom 2020. i 2021. godine, iznosi uplata u 2020. godini po pokrenutim prinudnim naplatama za zaposlenike koji su ispunili uslove za penziju, kao i da se za određene uplate dužnika mora utvrditi da li se odnose na obaveze sadržane u predmetima prinudne naplate. Kantonalni porezni ured Novi Travnik do okončanja revizije nije dostavio odgovor na tražene informacije.

Osim navedenog, nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje možemo potvrditi da su poduzete aktivnosti rezultirale boljom naplatom doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 13.533.475 KM, a odnose na sumnjiva i sporna potraživanja po depozitima od Hercegovačke banke d.d. Mostar.

7.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Federalnog zavoda na 31. 12. 2021. godine iskazana su stalna sredstva u iznosu od 118.750.702 KM i odnose se na sadašnju vrijednost stalnih sredstava 90.334.204 KM (nabavna vrijednost 120.702.588 KM, otpisana vrijednost 30.368.384 KM), dugoročne plasmane 1.099.329 KM i dugoročna razgraničenja 27.317.169 KM.

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 25/06

Struktura stalnih sredstava iskazana je u sljedećim iznosima:

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.	u KM
STALNA SREDSTVA	120.702.588	119.004.685	
Zemljište	23.348.887	23.422.129	
Građevinski objekti	75.606.351	75.394.052	
Oprema	19.921.663	18.352.245	
Ostala osnivačka ulaganja	1.825.687	1.825.687	
Sredstva u pripremi	0	10.571	
Isprawka vrijednosti stalnih sredstava	(30.368.384)	(24.518.559)	

Prema prezentovanim podacima o imovini Federalnog zavoda, značajan broj građevinskih objekata (poslovnih prostora) nije uknjižen zbog osporavanja vlasništva, neusklađenosti planova, neusklađenosti katastra i zemljišnih knjiga, nedostatka relevantnih dokaza za uknjižbu, uništenih dokumenata uslijed ratnih okolnosti i slično. Osim toga, za značajan dio poslovnih prostora evidentiranih u poslovnim knjigama Federalni zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja. Za najveći dio neuknjijenih poslovnih prostora pokrenuti su postupci uknjižbe u skladu sa Zakonom o stvarnim pravima FBiH.

Zemljište je iskazano u iznosu od 23.348.887 KM i u odnosu na prethodnu godinu manje je iskazano za 73.242 KM. Smanjenje se odnosi na ispravku greške iz ranijeg perioda. Naime, utvrđeno je da prilikom prodaje hotela Ero Mostar, koja je izvršena u ranijem periodu nije isknjiženo zemljište na kojem je smješten prodati objekat, a koje je posebno evidentirano u poslovnim knjigama Federalnog zavoda.

Građevinski objekti Federalnog zavoda čine poslovni prostori nabavne vrijednosti od 63.197.499 KM i stanovi nabavne vrijednosti od 12.408.852 KM (stanovi koji su u fazi otkupa i stanovi za koje nije izvršen otkup).

Tokom 2021. godine izvršena su ulaganja u građevinske objekte u ukupnom iznosu od 317.344 KM, a najznačajnije se odnose na: adaptaciju poslovne zgrade u Mostaru (273.326 KM) i adaptaciju potkrovla zgrade u Mostaru (19.565 KM). Napominjemo da je postupak javne nabavke adaptacije poslovne zgrade u Mostaru izvršen u 2020. godini, međutim evidentiranje ulaganja i isplata obaveze izvođaču radova izvršeno je u 2021. godini, zbog toga što odobrenim budžetom za 2020. godinu nisu bila osigurana sredstva za nabavku građevinskih radova. Smanjenje građevinskih objekata izvršeno je za iznos obračunate amortizacije za 2020. godinu (816.950 KM) i 2021. godinu (820.306 KM).

Prema prezentovanoj dokumentaciji utvrđeno je da Federalni zavod u svojim pomoćnim evidencijama vodi 150 poslovnih prostora (113 evidentirano u Bilansu stanja, a 37 u vanbilansnoj evidenciji) koje najvećim dijelom koriste središnje i kantonalne administrativne službe i ispostave, kao i udruženja penzionera. Od 113 poslovnih prostora evidentiranih u Bilansu stanja za 38 poslovnih prostora u iznosu od 6.273.189 KM sadašnje vrijednosti Federalni zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja stalnih sredstava.

Stanovi Federalnog zavoda iskazani su u iznosu od 12.408.852 KM i to u zbirnom iznosu u glavnoj knjizi, a u pomoćnoj evidenciji stanovi se vode pojedinačno po nosiocima stanarskog prava. U ukupnom iznosu preuzeti su u knjigovodstvenu evidenciju prilikom spajanja Društvenog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Bosne i Hercegovine (DF PIO BiH) i Zavoda penzijskog i invalidskog osiguranja Mostar u jedinstven Federalni zavod.

Tokom 2021. godine smanjenje iskazane vrijednosti izvršeno je za iznos od 110.995 KM, koje se odnosi na prodaju pet stanova u Bosanskoj Krupi. Upravni odbor 26. 3. 2021. godine donio je Odluku o prodaji nekretnina u vlasništvu Federalnog zavoda na području Unsko-sanskog kantona (Bosanska Krupa). Odlukom je utvrđeno da će se prodaja stanova za koje je navedena lokacija, kvadratura i početna cijena izvršiti putem javne aukcije, kao i da će se postupak prodaje provesti putem Agencije za privatizaciju u FBiH. Shodno tome, 1. 7. 2021. godine Vlada FBiH dala je saglasnost za provođenje postupka prodaje, nakon čega je zaključen Ugovor o provođenju postupka prodaje sa Agencijom za privatizaciju u FBiH.

Javni poziv za učešće u aukcijskoj prodaji objavljen je 12. 7. 2021. godine i bio je otvoren do 22. 7. 2021. godine. Aukcija je održana 30. 7. 2021. godine, a prema zapisnicima koje je sačinila Komisija za provođenje aukcije navedeno je da za dva stana nije bilo ponuda i njihova prodaja je proglašena neuspjelom, dok ja za pet stanova dostavljena po jedna ponuda. Odluku o izboru najpovoljnijih ponuđača u postupku prodaje nekretnina u Bosanskoj Krupi donio je Upravni odbor 9. 9. 2021. godine, nakon čega su sa ponuđačima zaključeni ugovori ukupne vrijednosti od 112.000 KM. Uplate su izvršene na transakcijski račun Federalnog zavoda otvoren kod UniCredit banke u oktobru i novembru 2021. godine (aktivni račun otvoren zbog isplate penzija korisnicima sa prebivalištem u inostranstvu).

Upravni odbor Federalnog zavoda 9. 9. 2021. godine donio je Odluku o ponovnoj prodaji nekretnina u Bosanskoj Krupi, a Agencija za privatizaciju u FBiH 21. 9. 2021. godine objavila je Javni poziv za učešće na aukcijskoj prodaji za preostala dva stana za koje u prvom Javnom pozivu nije bilo ponuda. Nakon provedene aukcijske prodaje za navedene stanove dostavljena je po jedna ponuda. Sa ponuđačima su zaključeni ugovori u ukupnom iznosu od 35.500 KM. Kupci su uplate izvršili u februaru 2022. godine na aktivni transakcijski račun Federalnog zavoda kod UniCredit banke.

Također, na osnovu Odluke Upravnog odbora o prodaji Doma penzionera „Nedžarići“ Sarajevo od 9. 2. 2021. godine, na koju je Vlada FBiH Odlukom od 6. 5. 2021. godine dala saglasnost, pokrenuta je prodaja objekta (u prethodnom periodu prodaja ovog objekta pokretana je više puta). Ranije zaključeni ugovor o prodaji sa Capital Holding d.o.o. je raskinut, zbog nepoštivanja ugovorom utvrđenog roka i dinamike plaćanja. Agencija za privatizaciju FBiH po osnovu zaključenog Ugovora sa Federalnim zavodom objavila je Javni poziv za dostavljanje ponuda putem zatvorenih koverti. Javnim pozivom utvrđena je početna cijena u iznosu od 10.364.140 KM, a depozit za učešće u kupovini je 10% početne cijene (1.036.414 KM).

Na Javni poziv dostavljene su tri formalno ispravne ponude, a Komisija za provođenje postupka prodaje utvrdila je da su ispunjeni uslovi za početak postupka pregovora. Nakon izvršenog pregovaranja najpovoljniju ponudu u iznosu od 20.100.000 KM dalo je preduzeće „Mont Ing“ d.o.o. Visoko. Sa ponuđačem je zaključen Kupoprodajni ugovor 10. 1. 2022. godine, kojim je utvrđen način plaćanja uzimajući u obzir depozit koji je kupac uplatio u iznosu od 1.036.514 KM, a preostali dio u iznosu od 19.063.486 KM kupac je obavezan uplatiti u roku od 60 dana od dana potpisivanja ugovora i to na račun koji će Federalni zavod dostaviti notaru naknadno. Prema prezentovanoj dokumentaciji iznos od 19.063.486 KM kupac je 10. 3. 2022. godine uplatio na aktivni transakcijski račun UniCredit banke, koji je Federalni zavod dostavio notaru nakon potpisivanja Ugovora o kupoprodaji. Sredstva sa UniCredit banke na JRT prebačena su 31. 3. 2022. godine.

Obavljenom revizijom konstatovano je da su sredstva od prodaje nekretnina u 2021. godini za prodaju pet stanova u Bosanskoj Krupi u ukupnom iznosu od 112.000 KM i sredstva od uplaćenog depozita za učešće u prodaji Doma penzionera „Nedžarići“ u iznosu od 730.672 KM uplaćena na aktivni transakcijski račun Federalnog zavoda otvoren kod UniCredit banke (dio sredstava depozita od 305.842 KM zadržala je Agencija za privatizaciju FBiH za obavljene usluge prodaje u visini ugovorenog iznosa od 2,95%) i prenesena na JRT. Također, sredstva od uplate dva stana koja su prodata ponovljenim Javnim pozivom u iznosu od 35.500 KM, kao i ostatak sredstava za Dom penzionera „Nedžarići“ u iznosu od 19.063.486 KM uplaćena su na transakcijski račun Federalnog zavoda kod UniCredit banke u januaru i februaru 2022. godine. Navedena sredstva su prenesena na JRT u februaru i martu 2022. godine. Skrećemo pažnju da je Federalni zavod dobio status budžetskog korisnika i da je obavezan sve finansijske transakcije koje se odnose na budžet evidentirati posredstvom Glavne knjige Trezora. Budžetski korisnici odgovorni su za potpuno i pravovremeno uplaćivanje svih prihoda i primitaka na JRT (uplate i isplate se moraju vršiti isključivo preko JRT-a), kako je utvrđeno Zakonom o trezoru u FBiH.²⁸ Međutim, transakcijski račun Federalnog zavoda na UniCredit banci ostao je aktivan, jer ne postoji mogućnost isplate penzija korisnicima sa prebivalištem u inostranstvu sa JRT-a. S obzirom da se mora obezbijediti kontinuitet u isplati penzija, jedini način bio je da ostane otvoren račun na UniCredit banci preko kojeg će se vršiti plaćanje korisnicima sa prebivalištem u inostranstvu.

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br.26/16

Prilikom prodaje navedenih objekata, odnosno kod sačinjavanja ugovora o kupoprodaji Federalni zavod dostavio je broj aktivnog transakcijskog računa Federalnog zavoda na UniCredit banci, na koji su kupci izvršili uplate.

Federalni zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja građevinskih objekata za dio poslovnih prostora, koje koriste kantonalne službe i ispostave i klubovi penzionera, evidentiranih u poslovnim knjigama Federalnog zavoda.

Osim toga, Federalni zavod je tokom 2021. i početkom 2022. godine izvršio prodaju građevinskih objekata (Dom penzionera „Nedžarići“ i sedam stanova u Bosanskoj Krupi) za koje su kupci uplatu izvršili na transakcijski račun Federalnog zavoda otvoren kod UniCredit banke (broj transakcijskog računa naveden u kupoprodajnim ugovorima), nakon čega je izvršen prenos na JRT. Federalni zavod je budžetski korisnik i obavezan je finansijsko poslovanje obavljati posredstvom Glavne knjige Trezora, a potpuno i pravovremeno uplaćivanje prihoda i primitaka (uplate i isplate) vršiti preko JRT-a, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.

Preporuke:

- **osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama Federalnog zavoda;**
- **sve finansijske transakcije (uplate i isplate) vršiti isključivo preko Jedinstvenog računa Trezora, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.**

Oprema je iskazana u iznosu od 19.921.663 KM, a čine je: postrojenja i oprema (16.868.267 KM), alati, pogonski i kancelarijski namještaj (2.467.821 KM), transportna sredstva (552.960 KM) i djela likovnih umjetnika (32.616 KM). Tokom 2021. godine izvršena je nabavka opreme u ukupnom iznosu od 1.736.496 KM, a odnosi se na: nabavku postrojenja i opreme (1.687.528 KM) i alata, pogonskog i kancelarijskog namještaja (48.968 KM).

Nabavka postrojenja i opreme odnosi se na: kompjutersku opremu (1.554.366 KM), opremu koja je ugrađena u postojeću (96.230 KM), opremu za prenos podataka i glasa (24.015 KM) i uredsku opremu i mašine (12.917 KM).

Smanjenje opreme odnosi na iznos obračunate amortizacije za 2020. godinu (2.047.477 KM) i 2021. godinu (2.335.667 KM). Tokom 2021 godine na prijedlog Komisije za popis stalnih sredstava i sitnog inventara rashodovana je oprema sadašnje vrijednosti 324 KM (nabavne vrijednosti 75.401 KM i otpisane vrijednosti 75.076 KM).

Ostala osnivačka ulaganja (1.825.687 KM) odnose se na Elektronski računarski centar zdravstva i penzijskog osiguranja d.o.o. Sarajevo, koji je odlukom Vlade FBiH iz 2010. godine prenesen u vlasništvo Federalnog zavoda.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearном metodom otpisa i to za svako pojedinačno sredstvo, a godišnje amortizacijske stope koje se primjenjuju u skladu su sa stopama iz Nomenklature stalnih sredstava (građevinski objekti 1,3%, oprema 10-20%, transportna sredstva 15,5%, ostale uredske mašine 14,3 – 16,5% i ugrađena oprema 14,3 – 18%).

Obračun i knjigovodstveno evidentiranje amortizacije za 2021. godinu izvršeno je u iznosu od 3.155.973 KM. Međutim, evidentiranje amortizacije i za 2020. godinu u iznosu od 2.864.427 KM također je izvršeno u 2021. godini. Naime, u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda amortizacija za 2020. godinu greškom nije knjigovodstveno evidentirana u godini na koju se obračun odnosi, zbog čega ni stalna sredstva na 31. 12. 2020. godine nisu bila realno iskazana.

Dugoročni plasmani iskazani u iznosu od 1.099.329 KM odnose se na ugovore o kupoprodaji stanova i ugovore o stambenim kreditima datih zaposlenima Federalnog zavoda za adaptaciju i rekonstrukciju stanova u njihovom vlasništvu.

Federalni zavod zaključio je ugovore o kupoprodaji stanova sa penzionerima i zaposlenicima u ranijem periodu, na osnovu Zakona o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova, kojim je prema utvrđenoj cijeni stana definisana otplata u 10 jednakih godišnjih rata sa 1% godišnje kamate. Utvrdili smo da se kontinuirano prate uplate rata koje proizilaze iz zaključenih ugovora, a u slučaju kašnjenja sa plaćanjem, prema dužnicima se poduzimaju pravne radnje, određeni ugovori su i poništeni.

Stambeni krediti dati zaposlenima Federalnog zavoda za adaptaciju i rekonstrukciju stanova u njihovom vlasništvu, odobreni su Odlukom Upravnog odbora iz 2014. godine, a na osnovu Pravilnika o stambenim odnosima. Dodjela kredita vršena je u iznosima od 10.000 KM, 7.000 KM i 5.000 KM zavisno od broja bodova prema konačnoj utvrđenoj listi. Sredstva za isplatu kredita osiguravana su sa posebnog namjenskog računa od prodaje stanova Federalnog zavoda. Zaključenim ugovorima o stambenim kreditima utvrđeno je da su krediti odobravani na period od 60 mjeseci uz godišnju kamatnu stopu od 2%. Utvrdili smo da se povrat kredita vrši mjesечnim obustavama iz plaća zaposlenih. Tokom 2021. godine zaključeno je 10 novih ugovora o kupoprodaji stanova na osnovu Zakona o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova.

Skrećemo pažnju na to da je u januaru 2022. godine, prema instrukciji Federalnog ministarstva finansija, na JRT preneseno stanje novčanih sredstava iskazano na ovom računu. Međutim, **promet na namjenskom računu na koji se vrše plaćanja rata nije evidentiran tokom 2021., a ni tokom 2020. godine. Prema tome, ni stanje iskazano na ovoj poziciji nije umanjeno za iznose uplaćenih rata (od čega 70% uplaćenih sredstava pripada općinama na čijem području je stan, a 30% je prihod Federalnog zavoda koji također nije evidentiran u Glavnoj knjizi).** Shodno tome, stanja konta na kojima se vrši evidentiranje prodaje, kao i naplate sredstava u ratama, nisu realno iskazana. Naime, na kontima stambenih objekata i razgraničenih prihoda nisu evidentirane uplate rata za kupovinu stanova, već su prelaskom na trezorsko poslovanje u 2020. godini unesena samo početna stanja.

Međutim, u aprilu 2022. godine u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda izvršena je korekcija iskazanih početnih stanja tako što je za iznos prodatih stanova izvršeno zaduženje dugoročnih plasmana i istovremeno odobrenje kratkoročnih razgraničenja za isti iznos. Također, izvršene su korekcije iskazanih stanja za iznose uplaćenih rata za otplatu stanova za 2020. godinu i 2021. godinu, kao i iskazivanje dijela prihoda koji pripada Federalnom zavodu.

7.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 45.931.465 KM, a odnose se na: kratkoročna razgraničenja (24.930.595 KM), obaveze prema radnicima (17.347.697 KM) i kratkoročne tekuće obaveze (3.653.173 KM).

Kratkoročna razgraničenja obuhvataju razgraničene ostale prihode (24.912.168 KM) i razgraničene ostale rashode (18.427 KM).

Razgraničeni ostali prihodi odnose se na vansudska poravnanja za preplate penzija iz prethodnog perioda (4.377.596 KM), vansudska poravnanja - doprinosi (11.402.250 KM), sporazumi po Zakonu o naplati i djelimičnom otpisu duga (7.900.065 KM), obaveze po odobrenim stambenim kreditima (1.084.582 KM) i izdate račune Federalnog zavoda za izvršene usluge (147.675 KM.)

Obaveze prema radnicima odnose se na: plaće i naknade plaća (2.369.260 KM) i ostale doprinose i obaveze prema drugim fizičkim licima (14.978.437 KM). Obaveze prema radnicima su obaveze za plaće, doprinose i naknade za plaće za mjesec decembar 2021. godine, kao i razlike manje isplaćenih plaća za period od augusta do oktobra 2021. godine u ukupnom iznosu od 167.507 KM. Obaveze prema drugim fizičkim licima se odnose na obaveze za isplatu penzija.

Kratkoročne tekuće obaveze (3.653.173 KM) obuhvataju: obaveze prema dobavljačima od 1.357.754 KM, obaveze za PDV-e od 391.368 KM, ostale obaveze od 76.214 KM (obaveze prema općinama za 70% vrijednosti uplate rate stana), kratkoročne obaveze prema fizičkim licima od 19.764 KM (obaveze za naknade Upravnog odboru, naknade po ugovorima o djelu) i ostale kratkoročne obaveze od 1.801.463 KM, obaveze po obustavljenim porezima i doprinosima od 5.988 KM i obaveze po osnovu putnih troškova od 622 KM.

7.2.4 Dugoročne razgraničenja

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 27.317.169 KM. Struktura dugoročnih razgraničenja je sljedeća: verificirani dug FBiH na osnovu Zakona o izmirenju obaveza FBiH prema Federalnom zavodu²⁹ (11.829.612 KM), obaveze FBiH za isplaćene penzije na osnovu priznatog posebnog staža po članu 36. Zakona o PIO i Zakona o prijevremenom penzionisanju boraca narodno-oslobodilačkog rata za 2014. godinu (7.295.052 KM), obaveze FBiH za isplaćene penzije na osnovu priznatog posebnog staža po članu 36. Zakona o PIO i Zakona o prijevremenom penzionisanju boraca narodnooslobodilačkog rata za 2016. godinu (4.270.554 KM) i obaveza FBiH na osnovu Zakona o prijevremenom penzionisanju boraca narodno-oslobodilačkog rata za 2018. godinu (3.921.949 KM).

Federalni zavod po osnovu isplaćenih penzija u prethodnom periodu ostvarenih po povoljnim uslovima ima iskazana potraživanja od Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u iznosu od 27.317.169 KM (verificirani dug po osnovu Zakona o izmirenju obaveza FBiH od 11.829.612 KM, neisplaćene obaveze iz 2014. godine od 7.295.053 KM, neisplaćene obaveze iz 2016. godine od 4.270.554 KM i neisplaćene obaveze iz 2018. godine od 3.921.949 KM) koja su evidentirana na pozicijama dugoročnih razgraničenja na poziciji aktive (klasa 0 - Stalna sredstva) i pasive (klasa 4 - Dugoročne obaveze i razgraničenja). Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je u cijelosti potvrdilo navedene iznose, ročnost i strukturu duga i ovjerilo Izvod otvorenih stavki na 31. 12. 2021. godine.

Verificirani dug po Zakonu o izmirenju duga do 2019. godine Federalnom zavodu navedeno Ministarstvo je izmirivalo u ratama iz sredstava planiranih u budžetu. Za preostali iznos verificiranog duga, kao i preostale neisplaćene obaveze iz 2014., 2016. i 2018. godine Federalni zavod poduzimao je aktivnosti s ciljem naplate potraživanja od Federalnog ministarstva rada i socijalne politike po osnovu isplaćenih penzija po povoljnim uslovima u prethodnom periodu. Shodno tome, Budžetom za 2022. godinu Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike na poziciji „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima“ odobrena su sredstva na ime verifikacije duga prema Federalnom zavodu u iznosu od 27.317.169 KM.

7.2.5 Popis sredstava i obaveza

Upravni odbor Federalnog zavoda je 4. 1. 2021. godine donio Odluku o popisu sredstava, obaveza i potraživanja, zaliha i sitnog inventara na 31. 12. 2021. godine. Odlukom je imenovana Centralna popisna komisija, a direktorima Središnje administrativne službe i kantonalnih administrativnih službi je dato u nadležnost donošenje rješenja o broju i sastavu komisija. Centralna popisna komisija 6. 12. 2021. godine donijela je Plan popisa sredstava, obaveza i potraživanja, zaliha i sitnog inventara, kojim su utvrđeni rokovi: završetka popisa, usaglašavanja knjigovodstvenog i popisanog stanja i dostavljanja izveštaja Centralnoj popisnoj komisiji. Planom popisa predviđeno je da je Centralna popisna komisija do 10. 2. 2022. godine obavezna sačiniti Elaborat o popisu i dostaviti ga Upravnom odboru.

Komisije formirane po kantonalnim administrativnim službama (10 komisija) i središnjim administrativnim službama (dvije komisije) dostavile su izveštaje o popisu stalnih sredstava, obaveza, potraživanja, zaliha i sitnog inventara, a Centralna popisna komisija je sačinila Elaborat o popisu kojim je sumirala podatke iskazane u pojedinačnim izveštajima središnjih i kantonalnih administrativnih službi. Upravni odbor usvojio je Elaborat o popisu Odlukom od 24. 2. 2022. godine, kojim je konstatovano da se: prihvati prijedlog rashodovanja stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 324 KM (nabavna vrijednost 75.401 KM, a otpisana vrijednost 75.076 KM); da direktori kantonalnih administrativnih službi formiraju komisije za prodaju, uništenje ili poklanjanje rashodovanih sredstava najkasnije do 30. 4. 2022. godine, koje će sačiniti izveštaj o tome; da se prilikom premještanja osnovnih sredstava sa jedne na drugu lokaciju treba voditi evidencija; da se obrati velika pozornost na sudske sporove koje je pokrenuo i koje su pokrenute protiv Federalnog zavoda i da se prilikom imenovanja popisnih komisija u kantonalnim administrativnim službama nastavi praksa sa odabirom članova različitih struka.

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br.14/13, 91/13

Centralna popisna komisija konstatovala je da Federalni zavod osim novčanih sredstava iskazanih u Glavnoj knjizi na 31. 12. 2021. godine raspolaže sa novčanim sredstvima na računima van trezora i to na: računu za prodaju stanova u iznosu od 1.448.747 KM i računu za privatizaciju u iznosu od 1.089.233 KM. Prema uputi Federalnog ministarstva finansija sa računa za privatizaciju prebačen na JRT prebačen je ukupan iznos sredstava, te je račun zatvoren, dok je sa računa za prodaju stanova 28. 1. 2022. godine na JRT prebačeno 1.300.000 KM. Obavljenom revizijom nismo utvrdili značajnije nepravilnosti.

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji sa 31. 12. 2021. godine iskazan je iznos od 726.408.770 KM. Navedeni iznos se odnosi na: sudske sporove pokrenute protiv Federalnog zavoda u iznosu od 558.741.404 KM, sporove pokrenute prema trećim licima od 148.684.743 KM i imovinu koja je devastirana ili se za nju vodi sudski postupak u iznosu od 18.982.623 KM.

Iskazana imovina odnosi se na Dom penzionera koji nije u funkciji u Bihaću (9.701.843 KM), poslovni prostori koje koriste klubovi penzionera, 30 poslovnih prostora (6.555.335 KM), poslovni prostor „Ključ Šik“ Sarajevo (1.562.567 KM) za koji se vode sudski sporovi oko vlasništva, poslovni prostor - Đački dom „Enver Šiljak“ Tuzla (1.083.548 KM) i poslovni prostori u Novom Travniku, Gračanici, Živinicama i Konjicu (79.330 KM), koji nisu u vlasništvu Federalnog zavoda.

Sudski sporovi pokrenuti protiv Federalnog zavoda i sporovi koje je Federalni zavod pokrenuo protiv trećih lica u vanbilansnoj evidenciji su iskazani su u ukupnom iznosu od 707.426.147 KM (detaljnije u tački 10. Izvještaja).

9. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor 30. 10. 2020. godine usvojio je Plan javnih nabavki za 2021. godinu, kojim su utvrđene vrste nabavki, procijenjena vrijednost nabavke, vrsta postupka i vrijeme pokretanja postupka. Planom je predviđena nabavka roba i usluga (3.044.039 KM) i kapitalnih ulaganja (3.000.000 KM) ukupne vrijednosti 6.044.039 KM³⁰ putem otvorenih postupka, konkurenčkih zahtjeva, direktnih sporazuma i pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja. Odluku o izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki Upravni odbor donio je 28. 5. 2021. godine, kojim je umanjena pozicija nabavke kapitalnih ulaganja za iznos od 500.000 KM. Ukupna vrijednost planiranih javnih nabavki sa izmjenama i dopunama iznosi 5.544.039 KM.

Revidirano je 13 postupaka javnih nabavki ukupne ugovorene vrijednosti 2.243.348 KM (šest otvorenih postupka ukupne vrijednosti 1.825.797 KM, pet konkurenčkih zahtjeva ukupne vrijednosti 133.557 KM i dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja ukupne vrijednosti 283.994 KM).

Izvršili smo uvid u sljedeće postupke:

- nabavka produženja Microsoft licenci provedena je putem otvorenog postupka kojim je odabran dobavljač „SYS COMPANY“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je zaključen okvirni sporazum na period od tri godine vrijednosti 1.930.500 KM (godišnji ugovor vrijednosti 637.700 KM zaključen 29. 9. 2021. godine);
- nabavka usluga održavanja Oracle platforme i licenci provedena je putem otvorenog postupka kojim je odabran dobavljač „Info studio“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je zaključen okvirni sporazum na period od tri godine vrijednosti 1.544.325 KM (godišnji ugovor vrijednosti 514.775 KM zaključen 7. 1. 2021. godine);
- nabavka uredskog i potrošnog materijala provedena je putem otvorenog postupka kojim je odabran dobavljač „Antonio Commerce“ d.o.o. Mostar sa kojim je 14. 7. 2021. zaključen ugovor vrijednosti 275.865 KM;

³⁰ Vrijednosti planiranih i izvršenih javnih nabavki izražene su sa PDV-om.

- nabavka dva serverska sistema provedena je putem otvorenog postupka kojim je odabran dobavljač „Rebus“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je 20. 9. 2021. godine zaključen ugovor vrijednosti 243.954 KM;
- nabavka usluga održavanja domene i poddomene provedena je putem otvorenog postupka kojim je odabran dobavljač „Logosoft“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je zaključen okvirni sporazum na period od tri godine vrijednosti 240.800 KM (godišnji ugovor vrijednosti 80.267 KM zaključen 24. 2. 2021. godine);
- nabavka goriva provedena je putem otvorenog postupka kojim je odabran dobavljač „Holdina“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je 26. 2. 2021. godine zaključen ugovor vrijednosti 73.236 KM;
- nabavka potrošnog materijala (sanitarni materijal) provedena je putem konkurentskog zahtjeva kojim je odabran dobavljač „Antonio Commerce“ d.o.o. Mostar sa kojim je 19. 5. 2021. godine zaključen ugovor vrijednosti 55.892 KM;
- nabavka kancelarijskog namještaja provedena je putem konkurentskog zahtjeva kojim je odabran dobavljač „Protim“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je 20. 4. 2021. godine zaključen ugovor vrijednosti 37.440 KM;
- nabavka servisiranja i održavanja računala i računalne opreme provedena je putem konkurentskog zahtjeva kojim je odabran dobavljač „ERC ZIPO“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je 20. 4. 2021. godine zaključen ugovor vrijednosti 20.429 KM;
- nabavka lož ulja provedena je putem konkurentskog zahtjeva kojim je odabran dobavljač „Petrol-P“ d.o.o. Bihać sa kojim je 19. 8. 2021. godine zaključen ugovor vrijednosti 10.530 KM;
- nabavka održavanja sistema za skeniranje dokumenata u EGOP-u provedena je putem konkurentskog zahtjeva kojim je odabran dobavljač „Konica Minolta“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je 18. 5. 2021. godine zaključen ugovor vrijednosti 9.266 KM;
- nabavka usluga održavanja e-GOP-a provedena je putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja kojim je odabran dobavljač „Infodom“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je 27. 1. 2021. godine zaključen ugovor vrijednosti 267.503 KM;
- nabavka građevinskog materijala za potrebe Doma penzionera Bihać provedena je putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja kojim je odabran dobavljač „Westal“ d.o.o. Bihać sa kojim je 1. 6. 2021. godine zaključen ugovor vrijednosti 16.491 KM.

Uvidom u revidirane postupke javnih nabavki nisu uočeni značajniji propusti.

10. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentovanom Pregledu sudske predmeta, Federalni zavod je pokrenuo 1116 sudske sporove u ukupnoj vrijednosti od 148.684.743 KM, od čega se 471 odnosi na one u kojima je Federalni zavod tužilac (4.320.106 KM), 385 u kojima je podnositelj potraživanja (141.853.710 KM), 141 postupaka u kojima je ovršenik (1.382.014 KM) i 119 postupaka u kojima je Federalni zavod tražilac ovrhe ili izvršenja (1.128.913 KM). Predmeti koje kod kojih je Federalni zavod podnositelj potraživanja najvećim dijelom odnose se na potraživanja po osnovu: stečajne mase svojih dužnika, likvidacionog postupka, imovinsko pravnih zahtjeva za naknadu štete i slično.

Protiv Federalnog zavoda zaključno sa 31. 12. 2021. godine vodi se 327 sporova ukupne vrijednosti spora od 558.741.404 KM. Od ukupno pokrenutih sporova protiv Federalnog zavoda najznačajniji je onaj iz 2011. godine Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Republike Srpske kod Općinskog Suda u Sarajevu radi naknade štete u vrijednosti od 545.000.000 KM. Predmet ovog spora su penzije koje je isplatila Republika Srpska korisnicima koji su pravo na penzije do 1992. godine ostvarili na području FBiH. Općinski sud u Sarajevu je 13. 5. 2013. godine donio Rješenje o prekidu ovog postupka, jer je tužilac svojim Podneskom od 24. 4. 2013. godine tražio odgodu ročišta zbog toga što je Klub delegata u Domu naroda Parlamentarne Skupštine BiH podnio Ustavnom суду BiH zahtjev za ocjenu usaglašenosti Zakona o PIO FBiH i njegovih izmjena i dopuna sa odredbama Ustava BiH.

Cijeneći navode iz Podneska da je pokrenut postupak ocjene ustavnosti zakona koji je osnovni izvor prava, a kako je to isključivo u nadležnosti Ustavnog suda, Općinski sud je donio navedeno Rješenje. Do 31. 12. 2021. godine nije bilo značajnijih promjena vezano za ovaj spor. Ostali značajni sporovi pokrenuti protiv Federalnog zavoda su iz radnih odnosa u iznosu od 715.026 KM.

Prema prezentovanim podacima u okviru radnih sporova iskazani su sporovi iz radnih odnosa u iznosu od najmanje 318.758 KM vrijednosti spora. Naime, protiv Federalnog zavoda dio radnika tokom 2021. godine pokrenuo je sporove radi novčanog potraživanja iz radnog odnosa (neto plaće i doprinosi) u periodu od 2018. do 2021. godine.

Pregledom predmeta uzetih u uzorak konstatovali smo da su u svim radnim sporovima kao pravni osnov navedeni: Zakon o radu, Opći kolektivni ugovor za područje FBiH, Kolektivni ugovor za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH i pravilnici o radu Federalnog zavoda iz 2018. i 2020. godine. Također, u nalazima sudske vlasti u FBiH i pravilnicima o radu Federalnog zavoda iz 2018. i 2020. godine navedeno je da je Opći kolektivni ugovor za teritoriju FBiH u periodu utuženja istekao, zbog čega vještak nije vršio obračun potraživanja po osnovu ovog akta, odnosno nema utvrđenih razlika manje obračunate i isplaćene plaće. U periodu utuženja na snazi je bio Kolektivni ugovor za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH, kao i njegove izmjene i dopune iz 2016. godine i 2018. godine (u daljem tekstu: Kolektivni ugovor). Članom 24. Kolektivnog ugovora, između ostalog, definisano je da se najniža plaća u organima državne službe utvrđuje u visini 50-70% prosječne neto plaće isplaćene po zaposleniku u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku. Pravilnicima o radu iz 2018. godine i iz 2020. godine koji su bili u primjeni u periodu utuženja utvrđeno je da su elementi za obračun osnovne plaće koeficijent složenosti radnog mjeseta, vrijednost boda i fond radnih sati. Kako bi se zaštitila prava zaposlenika na radnim mjestima sa koeficijentom složenosti jedan (1) Pravilnikom o radu iz 2018. godine utvrđeno je da najniža plaća radnika raspoređenih na tim radnim mjestima ne može biti niža od 70% prosječne plaće isplaćene u FBiH, dok je u Pravilniku iz 2020. godine utvrđeno da najniža plaća radnih mjestima sa koeficijentom složenosti jedan (1) ne može biti niža od 58% prosječne mjesecne bruto plaće ostvarene u FBiH iz prethodne godine. U nalazima sudske vlasti u FBiH i pravilnicima o radu, dok je Granski kolektivni ugovor u periodu utuženja stavljen van snage i po njemu nisu utvrđene razlike manje obračunatih i isplaćenih plaće), te da će se kod utvrđivanja iznosa plaće obračun vršiti na identičan način u obje varijante i to kao proizvod koeficijenta složenosti radnog mjeseta i najniže plaće utvrđene Kolektivnim ugovorom i pravilnicima o radu. **Kod obračuna razlika plaća u uzorkovanim predmetima vještaci primjenjuju odredbe Kolektivnog ugovora, odnosno osnovnu plaću utvrđuju kao proizvod koeficijenta složenosti radnog mjeseta i 70% prosječne isplaćene plaće u FBiH. Kolektivnim ugovorom za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH uređuju se prava i obaveze državnih službenika i namještenika, iz rada i po osnovu rada, na koje se primjenjuju propisi o radnim odnosima, plaćama i drugim naknadama državnih službenika i namještenika u federalnim organima državne službe, federalnim, kantonalnim i općinskim upravama i upravnim organizacijama.** Skrećemo pažnju da su koeficijenti složenosti radnih mjeseta zaposlenicima Federalnog zavoda utvrđeni „Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjeseta s koeficijentima složenosti radnih mjeseta“, da se obračun i isplata plaća i naknada plaća vrši u skladu sa Zakonom o radu i da su plaće zaposlenika znatno veće od plaća državnih službenika i namještenika

Do okončanja revizije, prema prezentovanim podacima, dio pokrenutih radnih sporova je u fazi odgovora na tužbe Federalnog zavoda, dio u fazi pripremnog ročišta, dok je dio u fazi glavnih rasprava.

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Federalni zavod je 14. 7. 2022. godine dostavio komentar na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U komentaru su data obrazloženja koja se odnose na kvalifikacije i preporuke vezane za: sačinjanje i dostavljanje Godišnjih finansijskih izvještaja nadležnim institucijama i neiskazivanje razlike aktive i pasive na poziciji finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama u okviru Glavne knjige Trezora u skladu s propisima za budžetske korisnike; usklađivanje Pravilnika o radu sa Zakonom o radu u dijelu utvrđivanja sedmičnog fonda sati za puno radno vrijeme i rješavanja o pravima osiguranika iz penzijskog i invalidskog osiguranja u drugom stepenu, kao i rješavanja po presudama nadležnih sudova u zakonski utvrđenim rokovima.

Obrazloženje koje se odnosi na usklađivanje Pravilnika o radu sa Zakonom o radu u dijelu utvrđivanja sedmičnog fonda sati za puno radno vrijeme prihvaćeno je i inkorporirano u Izvještaj, dok su obrazloženja koja se odnose na: rješavanja o pravima osiguranika iz penzijskog i invalidskog osiguranja i rješavanja nakon donesenih presuda nadležnih sudova djelimično prihvaćena i inkorporirana u Izvještaj.

- U vezi obrazloženja vezanih za utvrđivanje sedmičnog fonda sati za puno radno vrijeme navodimo da je Zakonom o radu propisano da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije utvrđeno u kraćem trajanju. Pravilnikom o radu Federalnog zavoda definisano je puno radno vrijeme u trajanju od 37,5 sati sedmično. S obzirom na to da je revizijom konstatovano da Federalni zavod poslove iz nadležnosti ne izvršava u potpunosti u zakonski utvrđenim rokovima, smatramo da je utvrđeno sedmično radno vrijeme od 37,5 sati nedovoljno za pravovremeno obavljanje poslova.
- Nakon ponovnog uvida u uzorkovane predmete rješavanja o pravima osiguranika iz penzijskog i invalidskog osiguranja za šest predmeta prihvaćena su obrazloženja u dijelu opravdanih razloga kašnjenja zbog obaveze pribavljanja nalaza, ocjene i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, koji su nakon kompletiranja potrebne dokumentacije rješeni u zakonom utvrđenom roku.
- Obrazloženja u vezi rješavanja nakon donesenih presuda nadležnih sudova prihvaćena su za četiri predmeta kod kojih postoje opravdani razlozi kašnjenja (presudama kantonalnih sudova poništena prvostepena i drugostepena rješenja, kao i obaveza pribavljanja nalaza, ocjene i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja). Federalni zavod obavezan je postupati po presudama nadležnih sudova u roku propisanom Zakonom o upravnim sporovima.

Za ostala obrazloženja nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- Obrazloženja za ostale predmete u vezi rješavanja o pravima osiguranika iz penzijskog i invalidskog osiguranja u drugom stepenu za koje je u Komentaru navedeno da su donesena u razumnim rokovima za koje nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, nisu prihvaćena, jer su Zakonom o upravnom postupku precizno utvrđeni rokovi rješavanja koje je Federalni zavod obavezан poštovati, dok termin „razuman rok“ nije predviđen ovim Zakonom.
- U obrazloženju vezanom za sačinjanje i dostavljanje Godišnjih finansijskih izvještaja nadležnim institucijama i iskazivanja razlike na poziciji finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama u okviru Glavne knjige Trezora navedeno je da bi primjenom odredbi, utvrđenih članom 23. Pravilnika o finansijskom izvještavaju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, postupili suprotno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Budući da Federalni zavod svoje finansijsko poslovanje od 1. 1. 2020. godine obavlja u okviru Budžeta FBiH, obavezan je, kao i ostali korisnici koji svoje poslovanje obavljaju u okviru Glavne knjige Trezora, kod sačinjavanja Godišnjih finansijskih izvještaja primjenjivati odredbe utvrđene Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Nepostupanje u skladu s članom 23. navedenog Pravilnika za posljedicu je imalo da aktiva i pasiva Bilansa stanja ne odražavaju bilansnu ravnotežu za iznos od 61.060.718 KM.

**Koordinatorica rada u Sektoru za
finansijsku reviziju institucija u FBiH**

Kimeta Bihorac

Tim za reviziju

Merima Čerkez – voditeljica tima

Ante Čović – član tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu						
Naziv institucije: Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje						
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Proce nat (3/2x 100)	
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini			
1	2	3	4	5	6	
I PRIHODI (od 1 do 16)	1.994.634.107	2.182.746.022	2.027.169.274	188.111.915	109	
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	1.990.045.457	2.177.822.134	2.022.527.335	187.776.677	109	
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	0	0	0	0	0	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0	0	
Porezi na dobit preduzeća	0	0	0	0	0	
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	0	
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	1.990.045.457	2.177.822.134	2.022.527.335	187.776.677	109	
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	0	
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	0	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	0	
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	0	
7. Prihodi od indirektnih poreza	0	0	0	0	0	
8. Ostali porezi	0	0	0	0	0	
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	4.588.650	4.923.888	4.641.939	335.238	107	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	3.975.800	4.354.043	3.325.882	378.243	110	
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	51.500	34.532	33.979	-16.968	61	
Ostali prihodi od imovine	3.924.300	4.319.511	3.291.903	395.211	110	
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0	
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0	
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0	
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	0	
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	0	
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	612.850	569.845	1.316.057	-43.005	93	
Administrativne takse	0	558.257	461.385	558.257	0	
Sudske takse	0		0	0	0	
Komunalne naknade i takse	0		0	0	0	
Ostale budžetske naknade i takse	0		0	0	0	
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	0		0	0	0	
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	0	820	0	820	0	
Neplanirane uplate – prihodi	0	10.768	854.672	10.768	0	
Novčane kazne	0	0	0	0	0	
Drugi tekući prihodi	0	0	0	0	0	
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	0	

13.	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlasti	0	0	0	0	0
14.	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	0	0	0
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	0
16.	Donacije	0	0	0	0	0

	II RASHODI (od 1 do 7)	2.424.836.596	2.396.866.194	2.332.166.358	-27.970.402	99
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	23.622.480	23.431.996	23.216.586	-190.484	92
	Bruto plaće i naknade plaća	20.797.779	20.778.248	20.547.770	-19.531	100
	Naknade troškova zaposlenih	2.824.701	2.653.748	2.668.815	-170.953	94
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	2.197.048	2.191.448	2.158.574	-5.600	100
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	14.832.744	13.969.271	13.663.265	-863.503	94
	Putni troškovi	114.100	65.707	37.456	-48.393	58
	Izdaci za energiju	613.380	509.971	495.088	-121.409	81
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	7.695.000	7.614.380	7.543.276	-80.692	99
	Nabavka materijala i sitnog inventara	405.000	313.509	308.656	-91.491	77
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	104.040	62.818	62.703	-41.222	60
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	263.874	241.642	270.725	-22.232	92
	Izdaci za tekuće održavanje	373.380	300.954	228.857	-72.426	81
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	493.600	483.083	431.270	-10.517	98
	Ugovorene i druge posebne usluge	4.752.400	4.377.279	4.285.234	-375.121	92
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	2.384.184.294	2.357.273.479	2.293.127.934	-26.910.815	99
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	
	Tekući transferi pojedincima	2.383.714.294	2.356.803.504	2.292.663.669	-26.910.790	99
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	470.000	469.975	464.265	-25	100
	Subvencije javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	0	0	0	0	0
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Tekući transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
	Drugi tekući rashodi	0	0	0	0	0
5.	Kapitalni transferi	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	0
	Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na domaće pozajmljivanje	0	0	0	0	0
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	0	0	0	0	0
7.	Tekuća budžetska rezerva	0	0	0	0	0
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-430.202.489	-214.120.172	-304.997.084	216.082.317	50
	III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	0	0	0	0	0
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	842.377	56.824	842.377	0
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	842.377	56.824	842.377	0
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	0

	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.500.000	2.053.840	2.494.294	-446.160	82
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	0	0	0	0	0
	Nabavka građevina	500.000	317.344	0	-182.656	0
	Nabavka opreme	2.000.000	1.736.496	2.494.294	-263.504	0
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	0	0	0	0	0
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	0
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	2.500.000	1.211.463	2.437.470	-1.211.463	49
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	-432.702.489	-215.331.635	-307.434.554	217.370.854	50
	IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	0	0	0	0	0
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	0
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	0	0	0	0	0
	V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	0
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	0
	Vanjske otplate	0	0	0	0	0

Otplate domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	0
Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	0
Otkup duga	0	0	0	0	0
C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	0	0	0	0	0
UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-432.702.489	-215.331.635	-307.434.554	217.370.854	50

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu odobrilo 22. 2. 2022. godine.

Rukovodilac

Zijad Krnjić

Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine

Naziv institucije: Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje

Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	39.807.007	38.970.612	102
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	1.986.430	1.986.239	100
2. Vrijednosni papiri	0	0	0
3. Kratkoročna potraživanja	24.287.102	23.450.899	104
4. Kratkoročni plasmani	13.533.475	13.533.474	100
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0
6. Zalihe materijala i robe	0	0	0
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	0
8. Kratkoročna razgraničenja	0	0	0
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	118.750.702	122.902.624	97
9. Stalna sredstva	120.702.588	119.004.685	101
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	30.368.384	24.518.559	124
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	90.334.204	94.486.126	96
12. Dugoročni plasmani	1.099.329	1.099.329	100
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	1.099.329	1.099.329	100
15. Vrijednosni papiri	0	0	0
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	0
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	0
18. Dugoročna razgraničenja	27.317.169	27.317.169	100
UKUPNO AKTIVA (A+B)	158.557.709	161.873.236	98

II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	45.931.465	32.451.642	142
19. Kratkoročne tekuće obaveze	3.653.173	3.897.884	94
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
22. Obaveze prema zaposlenicima	17.347.697	4.453.095	390
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0
24. Kratkoročna razgraničenja	24.930.595	24.100.663	103
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	27.317.169	27.317.169	100
25. Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0
26. Ostale dugoročne obaveze	0	0	0
27. Dugoročna razgraničenja	27.317.169	27.317.169	100
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	146.369.793	150.521.714	97
28. Izvori stalnih sredstava	75.855.697	80.007.618	95
29. Ostali izvori sredstava	14.478.508	14.478.508	100
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	0
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	56.035.588	56.035.588	100
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	0	0	0
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	219.618.427	210.290.525	104

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu odobrilo 22. 2. 2022. godine.

Rukovodilac

Zijad Krnjić